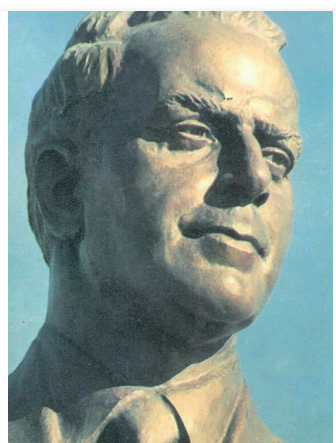

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

01 oktyabr
2024-cü il,
çərşənbə axşamı
№ 179 (6765)
Qiyməti
60 qəpik

Qərbi azərbaycanlılar öz dədə-baba torpaqlarına qayıdacaqlar

İlham Əliyev:

İnanırıq ...mən də, siz də
0 gün gələcək!

Bax səh. 2

Yeni məzmunla dərinləşən Azərbaycan-Çin əlaqələri

Bax səh. 4

**Zəfərə
39 gün
qalırdı...**

Bax səh. 5

“Yarımçıq sülh” seçim ola bilməz

Azərbaycan dövləti beynəlxalq tərəfdaşlığa yüksək dəyər verir. Bunun nəticəsidir ki, regionda sabitləşdirici faktor qismində çıxış edən ölkəmiz istər digər dövlətlər, istərsə də beynəlxalq təşkilatlar üçün böyük maraq kəsb edir. Xüsusilə, bütün məsələlərə ədalət və hüquq prizmasından yanaşmağımız təqdir olunur - birmənalı şəkildə Azərbaycan sülh, sabitlik və etimad nümunəsi kimi önə çəkilir.

Bu mənada, Azərbaycan dövləti beynəlxalq platformalarda hörmət və ehtiramla qarşılanır - sabitlik və inkişafa hədəflənmiş siyasətimizin ayrı-ayrı ştrixləri maraqla dinlənir. BMT Baş Assambleyasının 79-cu sessiyasının ümumi müzakirələrində çıxış edən Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ölkəmizin yeni çağırışlar və müasir standartlar üzərindən global problemlərin həllindəki təşəbbüskar mövqeyini bir daha dilə gətirib. Bildirilib ki, Azərbaycan bütün sahələr üzrə dünya dövlətlərinin yaxın əməkdaşlığında maraqlıdır...Vurğulandığı kimi, müasir global çağırışları əsas götürərək çoxtərəfli əlaqələrin inkişafını hədəfləyən Azərbaycan qısa zaman kəsiyində mühüm uğurlara imza atıb. Son 20 ildə beynəlxalq münasibətlər sistemində olduqca aktiv mövqe tutmuş ölkəmiz çoxtərəfliyin...

Bax səh. 6

Bax səh. 4

YAP İdarə Heyətinin iclası keçirilib

Azadlıq sözdən başlayır!

Mətbuat demokratiyanı dərinləşdirən, siyasi inkişafa təkan verən qüdrətli vasitədir. Sivilizasiya inkişaf etdikcə, cəmiyyətin və dövlətin idarə olunması təkmilləşdikcə artıq azad söz daşıyıcısı sayılan mətbuatın sərbəst və maneəsiz fəaliyyətinə də imkan yaranmışdı. Buna qədər isə mətbuat qadağa və repressiyalardan keçmiş, senzura nəzarətinə dözməli olmuş, bəzən isə “icazə verilən həddə” azad və sərbəst fəaliyyət göstərmişdi.

Azərbaycanın siyasi həyatında sözün azadlığı uğrunda mübarizələr müxtəlif tarixi mərhələlərdən keçib. Mətbuat və onun əsas silahı olan söz də, azad düşüncə də həqiqi azadlığa yalnız 20-ci əsrin sonlarında qovuşdu. Azərbaycanın, xalqın azadlıq savaşında cəmiyyətin bütün zümrələrini səfərbər edib mübarizəyə qaldıran illər də elə söz fədailəri idilər.

Mövzu barədə “Yeni Azərbaycan”a açıqlama verən millət vəkili Azər Badamov bildirib ki, hər bir ölkənin mədəniyyətinin inkişafı ədəbiyyatın inkişafı ilə bağlı olduğu kimi, onun siyasi vəziyyəti də mətbuat azadlığı ilə bağlıdır. O xalq xoşbəxt və azaddır ki, onun mətbuatı azad və müstəqil olsun: “Bu baxımdan ölkəmiz...”

Bax səh. 6

İqtisadi inkişafa töhfə verən amillər

Ölkəmizdə həyata keçirilən genişmiqyaslı sosial-iqtisadi islahatlar nəticəsində ölkənin sosial-iqtisadi mənzərəsində böyük müsbət dəyişikliklər baş verib, əhəlinin rifah halı əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşıb. Neft-qaz sektorunda hasilatın azalması şəraitində iqtisadi artımın, o cümlədən qeyri-neft-qaz sektorunda iqtisadi yüksəlişin müsbət dinamikası qorunub, pandemiya dövrünün sonrakı illərdə də iqtisadi artım davam edib. İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov Bakı İqlim Fəaliyyəti Həftəsinin açılış mərasimində çıxışı zamanı bildirib ki, 2011-2023-cü illərdə Azərbaycanda orta illik iqtisadi artım tempi 1,5 faiz, o cümlədən qeyri-neft-qaz sektorunda 4,4 faiz olub. Artımın böyüməsində həyata keçirilən genişmiqyaslı islahatlarla yanaşı, büdcə xərclərinin genişlənməsi, sahibkarlığa dəstək, investisiyaların və ixracın təşviqi, sənayenin inkişafı və s. istiqamətlərdə aparılan tədbirlər də mühüm rol oynayıb.

Son illərdə tətbiq edilən ləğv iqtisadi yanaşmalar, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, əlverişli biznes mühitinin yaradılması...

Bax səh. 5

Prezidentin tarixi çıxışı qayıdışımızın carçısıdır

Bax səh. 4

Qərbin “soyuq” cinayətləri...

Qərbin özü üçün “inkişaf mərhələsi” adlandırıldığı “tarix” bir çox hallarda amansızlığı ilə seçilib. Hüquqsuzluq, cinayət, özbaşınalıq, hətta bəzi hallarda soyqırımı və kütləvi qırğınlarla müşayiət olunan bu “tarix” bu gün bir çox məqamları ilə cavabdehlik yaradır. Tarix qarşısında özünün məsuliyyətini dərk etməyən Qərb üçün bəlkə də bu hallar adı sayıla bilər - amma insanlıq baxımından, bəşəri dəyərlər nöqtəyi-nəzərindən bu addımlar birmənalı şəkildə cinayət sayılır.

Məsələn, Fransanın Afrikada törətdiyi soyqırımlar, kütləvi qətlər yüz illər keçdikcə xatırlanacaq. Senegal, Fil Dişi Sahili və Benin kimi ölkələr o illərdə Fransanın qul ticarəti mərkəzləri kimi istifadə edilib və bölgədəki bütün resurslar istismar olunub, əsrlərlə davam edən müstəmləkəçilik dövründə milyonlarla afrikalı həyatını itirib. Bəşər tarixinin ən böyük soyqırımlarından biri sayılan və 800 min insanın həlak olduğu 1994-cü il Ruanda soyqırımında Fransanın rolu artıq tam etiraf edilib - 2008-ci ildə Ruanda hökuməti Fransanı soyqırıma hazırlıqdan xəbərdar olub hutu dəstələrinə kömək edərək onlara təlim keçməkdə günahlandırmışdı. 1945-ci il mayın 8-i isə Fransanın Əlcəzairdə soyqırımının başladığı tarixdir. Bu soyqırımda 5 milyondan çox müsəlman...

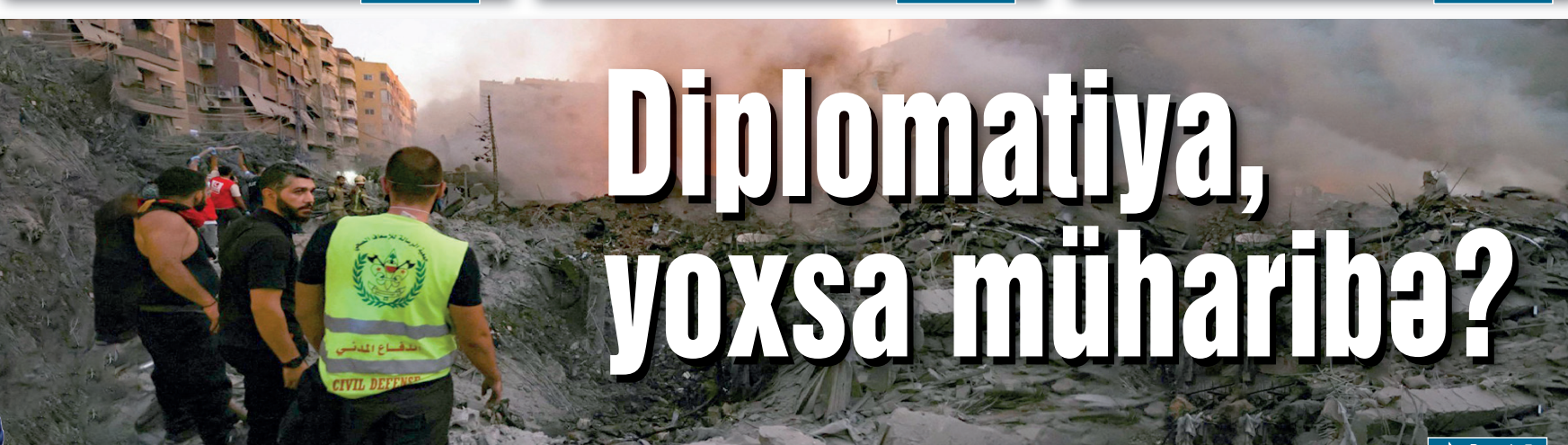
Bax səh. 7

**Aİ
nədən
narahatdır?**

Bax səh. 5

Diplomatiya, yoxsa müharibə?

Bax səh. 7

İlham Əliyev:
İnanırıq ...mən də, siz də
O gün gələcək!

Prezident İlham Əliyev Bakıda Aşıq Ələsgərin abidəsinin açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və oğlu Heydər Əliyev sentyabrın 30-da Bakıda Azərbaycan aşıq yaradıcılığının görkəmli nümayəndəsi, böyük el sənətkarı Aşıq Ələsgərin abidəsinin açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başcısı tədbirdə çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Əziz dostlar, bu gün şəhərimizdə çox əlamətdar bir gündür. Deyə bilərəm ki, ölkə üzrə çox əlamətdar bir gündür. Bakının mərkəzində Azərbaycan aşıq sənətinin görkəmli nümayəndəsi Aşıq Ələsgərin abidəsi açılır. Bu

münasibətlə sizi və bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik etmək istəyirəm. Bu, doğrudan da çox gözəl hadisədir.

Bildiyiniz kimi, üç il əvvəl Aşıq Ələsgərin adının əbədiləşdirilməsi üçün mən iki sərəncam imzalamışam. Bir sərəncam əsasında Aşıq Ələsgərin 200 illik yubileyi dövlət səviyyəsində qeyd edildi. İkinci sərəncam əsasında onun abidəsinin ucaldılması məsələsi nəzərdə tutulurdu. Bu gün şəhərimizin bu gözəl yerində, deyə bilərəm ki, şəhərimizin mərkəzində, gözəl parkda Aşıq Ələsgərin abidəsi ucaldılıb.

Bildiyiniz kimi, Aşıq Ələsgər ömür boyu Azərbaycanın qədim torpağı olan Göyçə mahalında yaşamış, yaratmışdır, uzun ömür yaşamışdır və ömrünün son illərində öz doğma torpaqlarını tərk etməyə məcbur olmuşdur. O vaxt onun 97 yaşı var idi, 1918-ci ildə erməni vəhşiləri azərbaycanlıları etnik təmizləməyə məruz qoymuşdular. Bu, XX əsrdə azərbaycanlıların öz qədim torpaqlarından - Qərbi Azərbaycandan birinci deportasiyası idi. Əfsuslar olsun, ondan sonra da bizim xalqımız iki deportasiyaya məruz qalmışdır. Aşıq Ələsgər ailəsi ilə birlikdə qonşu Kəlbəcər rayonuna köçmüşdür. Ancaq doğma Vətən, doğma torpaq onu yenə də Göyçə mahalına çəkirdi, baxmayaraq ki, iqlim, təbiət, gözəllik baxımından Kəlbəcər və Göyçə mahalı çox da fərqlənmir. Amma onun Vətən sevgisi, torpaq sevgisi o qədər güclü idi ki, bütün təhlükələrə baxmayaraq, o, təqribən üç ildən sonra öz doğma Ağkilsə kəndinə qayıtmış və bir neçə ildən sonra orada vəfat etmişdir.

Hamımız yaxşı bilirik ki, 1970-ci illərdə Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə Aşıq Ələsgərin 150 illik yubileyi qeyd edilmişdir, özü də Sovet İttifaqı miqyasında və bu yubileyi münasibətlə doğma Ağkilsə kəndində onun abidəsi ucaldılmışdır. Xalqımız deportasiyanın üçüncü dalğasına məruz qalanda erməni vandalları onun abidəsini dağıtmışdılar. Nəco ki, indi biz hamımız bunu görürük. Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə bizim tarixi abidələrimiz, görkəmli şəxsiyyətlərin abidələri, məscidlərimiz, saraylarımız, qəbiristanlıqlarımız erməni vandalları tərəfindən dağıdılmışdı. Bu praktika yeni deyil, əsrlər boyu bütün dünyanın gözü qarşısında bizə qarşı bu ədalətsizlik, bu vəhşilik törə

tilirdi. Bu gün bu tədbirdə iştirak edən yoldaşlar Aşıq Ələsgərin fəaliyyəti və yaradıcılığı ilə bağlı danışacaqlar. Sadəcə olaraq, onu demək istəyirəm ki, onun yaradıcılığı Azərbaycan xalqının ürəyində böyük bir iz buraxmışdır ki, 200 il keçəndən sonra yenə də o, görkəmli şəxsiyyət, vətənpərvər insan, öz xalqını, Vətəninə sevin insan kimi xalqımızın yaddaşında yer tutub. Əlbəttə ki, biz onun təmsalında xalqımızın yüksək ruhunu görürük. Çünki yenə də deyirəm, 97 yaşında öz torpağından köçməyə məcbur olmuş insan 100 yaşında yenə də bütün təhlükələrə baxmayaraq, - o vaxt hələ o təhlükələr tam sönüşməmişdi, - yenə də öz Vətəninə qayıtmışdır.

Qeyd etdiyim kimi, xalqımız XX əsrdə üç deportasiya dalğasına məruz qalmışdır - 1918-ci ildə birinci, 1940-50-ci illərdə ikinci və 1980-ci illərin sonları-1990-cı illərin əvvəllərində üçüncü deportasiya baş vermişdir. İki deportasiyadan müəyyən müddətdən sonra Azərbaycan xalqı öz dədə-baba torpaqlarına qayıtmış, yəni, hamısı olmasa da, böyük bir qisim qayıtmışdır. Bu, bizdə haqlı olaraq əminlik yaradır ki, üçüncü etnik təmizləmə dalğasına məruz qalmış Qərbi azərbaycanlılar öz dədə-baba torpaqlarına qayıdacaqlar. Bunu deməyə əsas verən bir çox amillər var. Əlbəttə ki, Vətən sevgisi, o torpaqlar unudulmayıb və unudulmayacaq, o torpaqları görməyən Qərbi azərbaycanlıların sonrakı nəsilləri Vətən həsrəti ilə yaşayır.

Bu gün biz Azərbaycan xalqının əylənməz ruhunu Qarabağa və Şərqi Zəngəzura qayıdan soydaşlarımızın təmsalında görürük. O torpaqları heç vaxt görməyən Qarabağdan, Şərqi Zəngəzurdan olan soydaşlarımız həvəslə, səbirsizliklə o qayıdış gününü gözləyirlər, Böyük Qayıdış proqramının icrasını səbirsizliklə gözləyirlər. Əslində, bu proqram artıq icra edilir. Heç vaxt o torpaqlarda yaşamamış, amma o torpaqlara qayıtmaq eşqi ilə yaşamış qarabağlılar bu gün Qarabağa qayıdılar. Mən əminəm ki, biz eyni mənzərəni Qərbi Azərbaycana qayıdış dövründə də görəəcəyik. Çünki bu gün Şuşada, Laçında, Xankəndidə, Xocalıda, Füzulidə uşaqlar, məktəblilər məktəbdə gedirlər. Birinci dərs günü bunu göstərdi. Yəni, sözün əsl mənasında, büt

tün bu bölgələrdə və bütün Azərbaycanda bayram ab-havası idi. Qərbi Azərbaycandan olan soydaşlarımız da əminəm ki, eyni hissləri yaşayacaqlar. Hər şey bizim əlimizdədir. Qarabağın işğalı dövründə də bəzi hallarda hər birimiz məyusluq və inamsızlıq hissləri yaşamışdır. Hər birimizin qəlbinə incidən bu ədalətsizlik bizə sanki əbədi olacaq kimi gəlirdi. Amma o fikirləri biz özümüzəndən hər zaman uzaqlaşdırırıq, inamla yaşayırdıq və onu da bildirirdi ki, ədalətli bərpa etmək bizim öz işimiz olmalıdır, heç kim bizim əvəzimizə bu ədalətli bərpa etməyəcək, heç kimin belə niyyəti də, istəyi də olmamışdır.

İşğal dövründə çoxsaylı xarici nümayəndələrlə görüşlər əsnasında mən bu barədə artıq bir neçə dəfə demişəm. Belə fikirlər eşidirdim ki, reallıqlarla barışmaq lazımdır, Qarabağ artıq öləndən gedib, Ermənistanla barışmaq lazımdır, gənc nəsli sülhə hazırlamaq lazımdır. Bu münəqşənin

arəfəsində biz yenə də nə qədər genişmiqyaslı şər, böhtan kampaniyası ilə üzələdik. Bu, bizim iradəmizə təsir edə bilər? Heç vaxt! Çünki bizim işimiz haqq işidir və bizim işimizi Azərbaycan xalqı dəstəkləyir. Əslində, bu, Azərbaycan xalqının işidir. Qarabağı, Şərqi Zəngəzuru azad etmək, suverenliyi bərpa etmək Azərbaycan xalqının iradəsi hesabına, qəhrəman övladlarımızın qəhrəmanlığı, şücaəti hesabına mümkün olmuşdur.

Biz üç gün bundan əvvəl Anım Gününi qeyd etmişik. Bir daha bütün şəhidlərimizə Allahdan rəhmət diləyirik, onun üçün həm şəraf, həm də mühüm hadisədir: "Heydər Əlirza oğlunun bütün vəsiyyətləri uğurla həyata keçirilir. Sosial si-

yasətə gəldikdə, o, hər bir ailəni əhatə edir, bütün insanlara aiddir. Ölkəmizdə hər il çox ciddi humanitar layihələr reallaşdırılır".

Azərbaycanın mədəniyyət mərkəzi Şuşada olmaq çoxdankı arzusu olduğunu deyən qonaq vurğulayıb ki, Qarabağ bölgəsi inanılmaz təmplərlə bərpa olunur: "Artıq Füzulidə və Zəngilanda çox gözəl beynəlxalq aeroportlar var, üçüncü hava limanı sürətlə tikilir. Bu gün Şuşa möhtəşəm tikinti meydançasını xatırladı, tarixi obyektlər bərpa olunur. Mən Şuşada olduğum üçün xoşbəxtəm. Bütün bunlar mənim üçün çox əlamətdar oldu. Bəzilərini Qarabağın tezliklə azad ediləcəyinə inanmadığı kimi, bu gün də kimsə bir neçə ildən sonra Qarabağda nələrin yaradılacağını təsəvvür etmir. Amma mən öz gözlərimlə gördüm ki, bu bölgə yenidən çiçəklənəcək, bərəkətli torpaqlara çevriləcək və Rusiya ilə Azərbaycanın mühüm infrastruktur şirkətləri də daxil olmaqla, əziz İlham Heydər oğlu, Sizin də müasir Azərbaycanın rəhbəri vəzifəsində

onun üçün həm şəraf, həm də mühüm hadisədir: "Heydər Əlirza oğlunun bütün vəsiyyətləri uğurla həyata keçirilir. Sosial si-

yasətə gəldikdə, o, hər bir ailəni əhatə edir, bütün insanlara aiddir. Ölkəmizdə hər il çox ciddi humanitar layihələr reallaşdırılır".

Azərbaycanın mədəniyyət mərkəzi Şuşada olmaq çoxdankı arzusu olduğunu deyən qonaq vurğulayıb ki, Qarabağ bölgəsi inanılmaz təmplərlə bərpa olunur: "Artıq Füzulidə və Zəngilanda çox gözəl beynəlxalq aeroportlar var, üçüncü hava limanı sürətlə tikilir. Bu gün Şuşa möhtəşəm tikinti meydançasını xatırladı, tarixi obyektlər bərpa olunur. Mən Şuşada olduğum üçün xoşbəxtəm. Bütün bunlar mənim üçün çox əlamətdar oldu. Bəzilərini Qarabağın tezliklə azad ediləcəyinə inanmadığı kimi, bu gün də kimsə bir neçə ildən sonra Qarabağda nələrin yaradılacağını təsəvvür etmir. Amma mən öz gözlərimlə gördüm ki, bu bölgə yenidən çiçəklənəcək, bərəkətli torpaqlara çevriləcək və Rusiya ilə Azərbaycanın mühüm infrastruktur şirkətləri də daxil olmaqla, əziz İlham Heydər oğlu, Sizin də müasir Azərbaycanın rəhbəri vəzifəsində

...Bu abidə bütün Qərbi azərbaycanlıları və bütün Azərbaycan xalqını yenə də bir amal uğrunda birləşməyə dəvət edən hadisədir. Biz o günü səbirsizliklə gözləyirik, inanırıq, mən də inanıram, siz də inanırsınız. Gün gələcək biz Aşıq Ələsgərin ermənilər tərəfindən dağıdılmış abidəsini bərpa edəcəyik və Ağkilsə kəndində buna oxşar mərasim keçirəcəyik

hərbi həlli yoxdur və digər fikirlər səsləndirilirdi. Bəzi hallarda bu fikirləri səsləndirənlər bəlkə də səmimi idilər, bəzi hallarda bizi yolumuzdan döndərmək, bizə bədbinlik duyğuları aşılamaq üçün edirdilər. Həyat və reallıq onu göstərir ki, hər şey bizim əlimizdədir. Həm İkinci Qarabağ müharibəsi, həm antiterror əməliyyatı və ondan sonrakı dövr, yəni, bir il göstərdi ki, güclü iradə olan yerdə, xalq-iqtidar birləşən yerdə, xalqımızın əylənməz ruhu olan yerdə heç bir qüvvə, heç bir təşkilat bu iradənin qabağında dura bilməz. Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun azad edilməsi, suverenliyimizin tam bərpa olunması, - mən bunu bilirəm, - Qərbi azərbaycanlılarda da bu nikbinlik hisslərini, fikirlərini, ümidlərini daha da artırmışdır. Hətta işğal dövründə, 10 il, bəlkə də ondan da qabaq mən bəzi çıxışlarımda Qərbi Azərbaycanla bağlı fikirlərimi səsləndirirdim. Biz hər dəfə qarşıya hədəflər qoymalıyıq. Bu hədəflər həm stratejidir, həm taktiki, həm qismimüddətli, həm uzunmüddətli. Amma hədəflər düzgün seçilməyə, heç bir nəticəyə nail olmaq mümkün olmayacaq. Hədəflər həm həqiqəti, ədaləti və həm də real vəziyyəti, real gücümüzü əks etdirməlidir. Nə qədər güclü olsaq, o qədər də bizim səsimiz eşidiləcək. Bu gün antiterror əməliyyatından keçən il ərzində biz bunu görürük. Əslində, birinci həftələr, birinci aylar ərzində bizə qarşı nə qədər əsassız ittihamlar irəli sürülürdü, bizə sanksiyalar tətbiq edildi. Daha bə-

onların qəhrəmanlığı heç vaxt unudulmayacaq. Amma bizim təqvimimizə bu kəndə 27 Sentyabr günü ilə bərabər, iki bayram günü də əlavə edildi - 8 Noyabr və 20 Sentyabr günləri. Bunlar bayram və Zəfər günləridir. Bu Zəfər bizimlə əbədi yaşayacaq.

Bu gün Qərbi azərbaycanlıların görkəmli nümayəndəsinin abidəsinin ucaldılması təbii olaraq, ilk növbədə, Aşıq Ələsgərin xatirəsinə Azərbaycan xalqının hörmətinin əlamətidir. Ancaq, eyni zamanda, bu abidə bütün Qərbi azərbaycanlıları və bütün Azərbaycan xalqını yenə də bir amal uğrunda birləşməyə dəvət edən hadisədir. Biz o günü səbirsizliklə gözləyirik, inanırıq, mən də inanıram, siz də inanırsınız. Gün gələcək biz Aşıq Ələsgərin ermənilər tərəfindən dağıdılmış abidəsini bərpa edəcəyik və Ağkilsə kəndində buna oxşar mərasim keçirəcəyik.

Mərasimdə Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı ANAR, Qərbi Azərbaycan İcmasının Ağsaqqallar Şurasının sədri, akademik Əhliman Əmiraslanov, Aşıqlar Birliyinin sədri Məhərrəm Qasımlı, Aşıq Ələsgərin nəticəsi Xətai Ələsgərli çıxış ediblər.

Prezident İlham Əliyev ustad sənətkar Aşıq Ələsgərin abidəsinin açılışını etdi.

Azərbaycan Prezidenti abidənin önünə gül dəstəsi qoydu.

Sonda xatirə şəklı çəkdirildi. Qeyd edək ki, heykəlin müəllifi Xalq rəssamı Natiq Əliyev, memarı isə Azərbaycan Rəssamlıq Akademiyasının baş müəllimi Malik Babayevdir.

Aşıq Ələsgər öz əsərləri ilə Azərbaycanın zəngin bədii irsinə misilsiz töhfələr bəxş edib. Azərbaycan milli bayramları və toylarının özəzədlənməz iştirakçısı olan Aşıq Ələsgərin yaradıcılığı əlvan xüsusiyyətlərə, müxtəlif mövzulara və süjet xəttinə malikdir. Aşıq Ələsgərin əsərləri dilinin sadəliyi, nitqin zənginliyi, müxtəlifliyi, emosionallığı və özünəməxsus bədii tapıntıları ilə seçilir.

Onun yaradıcılığında gənc nəslin əxlaqi-tərbiyəvi və vətənpərvər ruhda böyüməsi üçün yazdığı şeirlər-ustadnamələr də xüsusilə təqdirəlayiqdir. Aşıq Ələsgərin zəngin poetik irsi aşıqlar üçün əsl sənətkarlıq məktəbi olub.

çoxillik fəaliyyətinizi həsr etdiyiniz insanların rifahı naminə Qarabağda yeni infrastruktur layihələri həyata keçiriləcək".

Şuşada olandan sonra bir daha ölkəmizin qonağı olaraq qəlbi Azərbaycanla döyünən, o cümlədən Azərbaycanın hüduclarından kənarda olanları Qarabağın qaytarılması münasibətilə təbrik edən rusiyalı qonaq "Qarabağ Azərbaycandır!" - deyər vurğulayıb.

Rusiyalı qonaq: "Qarabağ Azərbaycandır!"

Prezident İlham Əliyev Rusiya Dövlət Dumasında Rusiya Liberal Demokrat Partiyası fraksiyasının rəhbərini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 30-da Rusiya Federasiyasının Dövlət Dumasında Rusiya Liberal Demokrat Partiyası fraksiyasının rəhbəri Leonid Slutskini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev qonağı salamlayaraq, səfərinin böyük əhəmiyyətə malik olduğunu bildirib: "Əminəm ki, bu səfər ölkələrimiz arasında dostluq və tərəfdaşlıq münasibətlərinin möhkəmlənməsinə mühüm töhfə verəcək".

Ötən ay ölkəmizə Rusiya Prezidentinin dövlət səfərini xatırladan dövlətimizin başcısı qeyd edib ki, bu səfər ikitərəfli münasibətlərimizin bütün sahələrdə inkişafına çox böyük tökan verib: "Ölkələrimizin siyasi qüvvələrinin partiyalararası əlaqələri də qarşılıqlı fəaliyyətin mü-

him amilidir. Siz Rusiya Federasiyasının bütün regionlarında böyük nüfuzə malik olan Rusiya Federasiyasının aparıcı siyasi partiyalarından birinə rəhbərlik edirsiniz. Partiyamızın nümayəndələrinin nümayiş etdirdiyi seçki kampaniyalarının uğurlu nəticələri siyasi qüvvənin Rusiya Federasiyasının siyasi sistemində mühüm amil kimi böyük nüfuzundan xəbər verir".

Prezident İlham Əliyev gərgin iş cədvəlinə baxmayaraq, vaxt tapıb Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinə səfər etdiyinə görə Leonid Slutskiyə təşəkkürünü bildirib.

Leonid Slutski çıxış edərək bildirib ki, Rusiyaya qardaş olan Azərbaycana hər dəfə səfər etmək, dövlət başçımızla görüşmək və Azərbaycanın milli iqtisadiyyatın inkişafı üzrə uğurlarını böyük məmnuniyyətlə vurğulamaq

Azərbaycan Prezidenti: Ölkəmizdə tarix boyu müxtəlif mədəniyyətlərin və etiqadların nümayəndələri bir ailə kimi yaşamışlar

Şərqlə Qərbin qovuşduğu körpü rolunu oynayan Azərbaycan uzun əsrlərdən bəri xalqlar arasında dostluq, qardaşlıq münasibətlərinin mövcud olduğu və etnik-mədəni rəngarəngliyin, yüksək multikultural dəyərlərin qorunub saxlandığı nadir məkanlardandır. Burada tarix

boyu ən müxtəlif mədəniyyətlərin və etiqadların nümayəndələri ayrı-seçkiliyə məruz qalmadan həmişə sülh, mehriban qonşuluq, qarşılıqlı etimad və hörmət şəraitində bir ailə kimi yaşamışlar. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikir Prezident İlham Əliyevin yəhudi xalqının

milli yeni il bayramı - Roş ha-Şana münasibətilə Azərbaycanın yəhudi icmasına ünvanladığı təbrik məktubunda yer alıb. Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, bu gün də nümunəvi tolerantlıq mühitinin hökm sürdüyü ölkəmizdə etnik və dini azlıqların, o cümlədən yəhudi icmasının

öz milli-mənəvi dəyərlərindən lazımınca faydalanaraq adət-ənənələrini, dil və mədəniyyətini yaşatmaları üçün geniş imkanlar mövcuddur. “Xüsusi vurğulamaq istəyirəm ki, cəmiyyətimizin ayrılmaz hissəsi və bərabər hüquqlu üzvü olaraq yəhudiasilli və

təndaşlarımız Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq aləmə çatdırılması işinə töhfələr verir, hazırda böyük tərəqqi və sürətli inkişaf mərhələsinə yaşayan respublikamızın ictimai-siyasi həyatında yaxından iştirak edirlər”, - deyər Prezident İlham Əliyev bildirib.

Prokurorluq orqanlarının qarşısında duran yeni çağırışlar

Ölkəmizin hüquq-mühafizə orqanları beynəlxalq səviyyədə transmilli cinayətkarlıq, terrorizm, separatizm, qaçaqmalçılıq, çirkli pulların yuyulması, narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi, kibercinayətkarlıq, qanunsuz miqrasiya və s. qarşı mübarizəyə öz mühüm töhfəsini verir və bu istiqamətdə beynəlxalq əməkdaşlığı dəstəkləyir

Korrupsiya və digər hüquqpozma halları dövlət quruculuğunun əsaslarına, idarəçiliyin səmərəliliyinə zərər vuran, qanunun aliliyinə və sosial ədalətə təhlükə yaradan

fenomenlərdir. BMT-nin ən genişmiqyaslı tədbirlərindən biridir. Paytaxtımızda hazırda dünya miqyasında çox aktual olan iqlim çağırışları ilə bağlı müzakirələr aparılacaq. Geniş əhatə dairəsinə malik olan gündəlik müəyyənəndirilib. Hazırda Yer üzündə elə bir dövlət yoxdur ki, iqlim dəyişmələrinin fəsadlarından təsirlənməsin. Ancaq hazırda bu məsələ kiçik ada dövlətləri üçün bir mövduqluq məsələsinə çevrilib. Azərbaycan o mövqedən çıxış edir ki, həmin dövlətlərə

əsas hədəflərindən biri kimi müəyyənəndirən Azərbaycan ölkədə qanunun aliliyinin təmin edilməsinə, korrupsiyadan, digər belə neqativ hallardan uzaq cəmiyyət quruculuğuna qətiyyətli siyasi iradə nümayiş etdirir və bu sahədə beynəlxalq əməkdaşlığa, dünyanın qabaqcıl ölkələrinin təcrübəsinin mənimsənilməsinə böyük önəm verir. Bu

baxımdan respublikamızın Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının Bakı şəhərində keçirilən 29-cu İllik Konfransına və Ümumi Yığıncağına ev sahibliyi etməsi də təqdirləyici haldır. Prezident İlham Əliyev tədbir iştirakçılarına məktub ünvanlayaraq ölkəmizin mövqeyini və yanaşmalarını bir daha diqqətə çatdırıb.

sabiqələri bura aid etmək olar. Qeyd olunan siyahıda Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisi, “Eurovision” mahnı müsabiqəsini, I Avropa və IV İslam Həmrəyliyi oyunlarını, Bakı Bey-

COP29 BMT-nin ən genişmiqyaslı tədbirlərindən biridir. Paytaxtımızda hazırda dünya miqyasında çox aktual olan iqlim çağırışları ilə bağlı müzakirələr aparılacaq. Geniş əhatə dairəsinə malik olan gündəlik müəyyənəndirilib. Hazırda Yer üzündə elə bir dövlət yoxdur ki, iqlim dəyişmələrinin fəsadlarından təsirlənməsin. Ancaq hazırda bu məsələ kiçik ada dövlətləri üçün bir mövduqluq məsələsinə çevrilib. Azərbaycan o mövqedən çıxış edir ki, həmin dövlətlərə real kömək göstərilməli, o cümlədən də maliyyələşmə məsələləri həllini tapmalıdır. Azərbaycan həmçinin özünün yaşıl gündəliyini təqdim etməklə qlobal çağırışlara həssas yanaşmasını ortaya qoyur. Respublikamızda 2024-cü il “Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili” elan olunub. Azərbaycan dünya üzrə “sıfır emissiya” hədəfi müəyyənəndirən azsaylı ölkələrdən biridir. Respublikamızın bu sahədə də beynəlxalq əməkdaşlığa töhfə vermək istədiyini diqqətə çatdıran Prezident İlham Əliyev “Bəşəriyyəti narahat edən iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizədə ölkəmiz digər dövlətlər, həmçinin adiyyəti beynəlxalq təşkilatlarla birgə dünyanın ekoloji sisteminin yaxşılaşmasına töhfələr verməyə çalışacaqdır. Təsədüfi deyildir ki, COP29 çərçivəsində beynəlxalq tərəfdaşlarla birlikdə “İqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə hüquq-mühafizə orqanlarının səfərbər edilməsi” mövzusunda tədbirin keçirilməsi planlaşdırılır”, - deyər vurğulayıb.

Ölkəmizə qarşı törədilən çoxsaylı müharibə cinayətləri

Dünyada müharibələr zamanı dinc insanların qətlə yetirilmələri, onlara işğencələr verilməsi, həmçinin mülki infraqurura ziyan vurulması, şəhər və kəndlərin dağıdılması bəşəri cinayət sayılır. Azərbaycan da müharibə cinayətlərinin bütün təzahürlərini yaşayan ölkədir. Prezident İlham Əliyev məktubunda respublikamızın da üç onilliyi əhatə edən işğal dövründə Ermənistan tərəfindən törədilən çoxsaylı müharibə cinayətlərinə məruz qaldığına diqqət çəkərək vurğulayıb: “Azərbaycan uzun müddət qonşu Ermənistan Respublikası tərəfindən işğal və hərbi təcavüzə məruz qalmışdır. Bu işğal dövründə xalqımıza qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparılmış, çoxsaylı hərbi cinayətlər və insanlıq əleyhinə cinayətlər törədilmişdir. Nəhayət 2020-ci ildə Vətən müharibəsi və 2023-cü ildə antiterror əməliyyatı nəticəsində ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa edildi”.

İşğal dövründə Ermənistanın Azərbaycan ərazilərində törətdiyi müharibə cinayətlərinin statistikasi çox kədərlidir. Ermənilər 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecədə Xocalı faciəsini törədərək bütün şəhəri məhv etdilər. İkinci Qarabağ müharibəsi

günlərində Ermənistanın fərarilərdən ibarət ordusu döyüş meydanındakı uğursuzluqlarının qisasını keçmiş təmas xəttindən uzaqda yerləşən şəhər və kəndlərimizi qadağan olunmuş silahlardan atəşə tutmaqla çıxmağa çalışdı. Dövlətimizin başçısının məktubunda bildirildiyi kimi, işğal dövründə 4 minə yaxın azərbaycanlı itkin düşmüşdür. Onlar Ermənistan tərəfindən işğencələrə məruz qalaraq qətlə yetirilmiş və kütləvi məzarlıqlarda basdırılmışdır. Ermənistan hazırda itkin düşmüş bu şəxslərin sonrakı aqibəti, habelə onların basdırıldığı kütləvi məzarlıqların yeri barədə məlumatları bizə təqdim etməkdən imtina edir. “Həmçinin işğal dövründə Azərbaycan xalqına məxsus maddi-mədəniyyət abidələri, eləcə də dini ibadət yerləri, bütövlükdə 9 şəhər və yüzlərlə kənd və qəsəbə tamamilə məhv edilmişdir. Bu cinayət əməllərinə görə Ermənistan işğalçı və təcavüzkar ölkə olaraq, dövlət səviyyəsində məsuliyyət daşıyır. Bütün bu cinayətləri törətmiş Ermənistan tərəfi Azərbaycan xalqından üzr istəmək əvəzinə, ölkəmizə qarşı əsassız ittihamlar irəli sürür. Bütün bunlara baxmayaraq, bu gün Azərbaycan bölgədə davamlı sülh və sabitliyə nail olmaq üçün səylərini davam etdirir”, - deyər Prezident İlham Əliyev ölkəmizin postmüharibə dövründə də xoş məramdan çıxış etdiyini diqqətə çatdırıb.

Azərbaycana olan etimadın təzahürü

Böhs olunan tədbir öz miqyasına görə kifayət qədər geniş əhatə dairəsinə malikdir. Yüzə yaxın ölkənin, eləcə də BMT-nin ixtisaslaşmış qurumlarının da daxil olduğu beynəlxalq təşkilatların təmsilçiləri, habelə prokurorlar, hakimlər, hüquqşünaslar, ekspertlər və digər nüfuzlu şəxslər paytaxtımızda bir araya gəliblər. Belə bir mötəbər tədbirə ev sahibliyi etmək respublikamız üçün əlamətdar hadisədir. Prezident İlham Əliyev bunu ölkəmizə olan etimadın təzahürü kimi dəyərləndirib.

Dünya birliyin inamı Azərbaycanın beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin keçirilməsində qazandığı zəngin təcrübədən və ölkəmizin dünya miqyasında multikulturalizm ideyalarının təşviq edilməsinə güclü say göstərməsindən qaynaqlanır. İndiyədək Azərbaycanda beynəlxalq təşkilatların çoxlu sayda siyasi, iqtisadi və humanitar mövzularda tədbirləri keçirilib. Beynəlxalq idman yarışlarını, müxtəlif mövzularda forumları, konfransları, mü-

nəlxalq Humanitar, Mədəniyyətlərarası Dialoq, Qlobal Bakı və Qlobal Media forumlarını, Dini Liderlərin Zirvə toplantısını, Qoşulmama Hərəkatının nazirlər görüşünü və digər tədbirlərin adlarını sadalamaq mümkündür. Bu kimi tədbirlərdə Azərbaycan özünün dərin məsuliyyətini və geniş imkanlarını ortaya qoyaraq yüksək standartlarını müəyyənəndirir. Sonradan bu standartlar bütün dünyada nümunə kimi qəbul olunur. Prezident İlham Əliyev diqqəti ölkəmizin noyabrda COP29 konfransına ev sahibliyi edəcəyinə yönəldib. “Azərbaycanın global əhəmiyyətli tədbirlərə ev sahibliyi etməsi artıq ənənə halını almışdır. Məlum olduğu kimi, ötən ilin sonunda Azərbaycan Respublikası dünya dövlətlərinin yekdil qərarı ilə BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) ev sahibliyi etmək şərəfinə layiq görülmüşdür”, - deyər dövlətimizin başçısı bildirib.

Azərbaycanın intellektual brendləri və təcrübəsi beynəlxalq səviyyədə təqdir olunur

İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının sürətli inkişafı ilə seçiyələndən Dördüncü Sənaye inqilabı dönməndə dünyada qanun kəşikçiləri, o cümlədən də prokurorluq orqanlarının işçiləri üçün yeni çağırışlar meydana gəlib. Texnologiyaların inkişafı bəşəriyyət üçün yeni imkanlar açmaqla yanaşı, təhdidləri də artırır, həmçinin, deyər bilirik ki, cinayətkarlığın xarakteri də dəyişib. Məktubda qeyd olunduğu kimi, transsərhəd cinayətkarlığının yeni forma və təzahürlərinin, o cümlədən kibercinayətkarlığın yeni növlərinin meydana gəlməsi, sosial media platformaları, süni intellektin yaratdığı imkanlardan cinayətkarlıq, terrorizm məqsədilə istifadə edilməsi prokurorluq orqanlarının qarşısında yeni və mürəkkəb çağırışlar qoyur. Eyni zamanda, dünyada etnik-dini zəmində artmaqda olan nifrət və irqçilik meyilləri hamımızı narahat edir.

Təəssüf doğuran haldır ki, bu gün böyük əhəmiyyəti olan Avropada irqi-dini-etnik zəmində dözümsüzlük halları heç vaxt olmadığı qədər artıb. Kollektiv Qərbin davranışları Yaxın Şərqi sonu görünməyən amansız müharibələrlə üz-üzə qoyub. Məcburiyyət qarşısında qalan insanlar doğma vətənlərini

tərk edərək “qoca qitə”yə üz tuturlar. Burada isə qapılar onların üzünə bağlanır. Bu gün Avropada sağ-ırcı təmayüllərin mövqelərinin güclənməsi, hətta ölkələrin hakimiyyətlərinə təsir göstərmək imkanları qazanmaları, parlament çoxluğunu təşkil etmələri ciddi narahatlıq doğurur.

Dünyadakı belə kədərli mənzərə fonunda Azərbaycan özünün nümunəvi modelini təqdim edir. Bəzi dövlətlər multikulturalizmi inkar etdiyi halda, Azərbaycan tolerantlıqla bağlı ənənələrinə sadıq qalmaqla onun təşviqinə güclü say göstərir. Paralel şəkildə, Azərbaycan dövləti ölkədə qanunçuluğun möhkəmləndirilməsinə, şəffaflığın artırılmasına, özünün informasiya təhlükəsizliyinin qorunmasına ciddi say göstərir. Prezident İlham Əliyevin strateji baxışlarına uyğun olaraq aparılan islahatlar, qəbul olunan dövlət proqramları öz bəhrəsini verir. Azərbaycan beynəlxalq birliyə “ASAN xidmət”, “DOST” kimi intellektual brendlər təqdim edir. Hər iki qurumda insanlarla müxtəlif xidmətlərin “Bir pəncərə” prinsipindən təqdim olunması ölkə üzrə vətəndaş məmnunluğunun artmasına güclü təsir göstərir. Prezident

İlham Əliyevin 28 avqust 2023-cü il tarixində imzaladığı sərəncamla “Azərbaycan Respublikasının informasiya təhlükəsizliyi və kibertəhlükəsizliyi dair 2023 - 2027-ci illər üçün Strategiyası”nın təsdiq edilməsi böyük aktuallıq daşıyır. Strategiyada da qeyd olunduğu kimi, Azərbaycan Respublikasının informasiya məkanının müasir təhdidlərdən qorunması milli təhlükəsizliyin əsas istiqamətlərindən biridir. Eləcə də ölkədə informasiya məkanının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, dövlət və cəmiyyət üçün xüsusi əhəmiyyət daşıyan infrastruktur obyektlərinin informasiya sistemləri və ehtiyatlarını kibernetiklardan qorunması, belə təhdidlərin qabaqlanması, qarşısının alınması və aradan qaldırılması sahəsində fəaliyyət göstərən dövlət qurumlarının işinin əlaqələndirilməsini təmin etmək üçün dövlət başçısının 2018-ci il 29 mart tarixli sərəncamı ilə İnformasiya Təhlükəsizliyi üzrə Koordinasiya Komissiyası yaradılıb. Bundan başqa, Azərbaycanda TIER III səviyyəli, ISO/IEC 20000 və ISO/IEC 27001 standartlarına uyğun Data Mərkəzi yaradılıb, “Elektron hökumət”in inkişafı, “Rəqəmsal hökumət”ə keçidin təmin edilməsi, dövlət

qurumlarının informasiya texnologiyalarına, elektron xidmətlərin yaradılmasına və göstərilməsinə tələb olunan dövlət xərclərinin optimallaşdırılması, informasiya sistemlərinin fəaliyyətinin daha müasir standartlar əsasında keyfiyyətli, dayanıqlı və təhlükəsiz infraqururtarda təşkilinin təmin edilməsi, vətəndaşların bu imkanlardan sərbəst istifadəsi məqsədilə “bulud texnologiyası”nın tətbiqi məqsədilə “Hökumət buludu”nun (“G-cloud”) formalaşdırılması istiqamətində inamlı addımlar atılır. “Kritik informasiya infraqururtunun təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsində bəzi tədbirlər haqqında” Azərbaycan Prezidentinin 2021-ci il 17 aprel tarixli fərmanına əsasən, ölkədə kritik informasiya infraqururtunun və onun tərkibinə daxil olan informasiya sistemlərinin, informasiya-kommunikasiya şəbəkələrinin və avtomatlaşdırılmış idarəetmə sistemlərinin təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi məqsədilə ardıcıl tədbirlər həyata keçirilib. Respublikamızda “Korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsinə dair 2022-2026-cı illər üçün Milli Fəaliyyət Planı” qəbul olunub. “Elektron prokurorluq” sistemi uğurla fəaliyyət göstərir. Respublikamızda qanunçuluğun möh-

kəmləndirilməsinə və ölkəmizin cinayətkarlığa qarşı mübarizədə beynəlxalq əməkdaşlığa verdiyi töhfələr müvafiq qurumlar tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Vurğulamaq yerinə düşər ki, ixtisaslaşmış beynəlxalq qurum olan MONEYVAL tərəfindən Azərbaycanın 5-ci raund qarşılıqlı qiymətləndirilməsinin yekun hesabının layihəsi ləndirilərək qəbul edilib. Ümumilikdə Azərbaycanda son 5 il ərzində ƏL/TMM sahəsində görülmüş işlər, əldə edilmiş nailiyyətlər MONEYVAL tərəfindən müsbət dəyərləndirilib və ayrı-ayrı ölkələr respublikamızın təcubəsini öyrənib milli səviyyədə təbrik etmək niyyətini bildiriblər. “Azərbaycanda prokurorluq orqanlarında mütərəqqi islahatlar həyata keçirilmiş, ölkədə qanunun aliliyi, fundamental hüquq və azadlıqlar tam təmin olunmuşdur. Ölkəmizin hüquq-mühafizə orqanları beynəlxalq səviyyədə transmilli cinayətkarlıq, terrorizm, separatizm, qaçaqmalçılıq, çirkli pulların yuyulması, narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi, kibercinayətkarlıq, qanunsuz miqrasiya və s. qarşı mübarizəyə öz mühüm töhfəsini verir və bu istiqamətdə beynəlxalq əməkdaşlığı dəstəkləyir”, - deyər Prezident İlham Əliyev bildirib.

Mübarizə ABDULLAYEV

Milli Məclisin payız sessiyası başlayıb İlk iclasda sessiyanın qanunvericilik işləri planı təsdiqlənib

Nardar BAYRAMLI

Sentyabrın 30-da VII çağırış Milli Məclisin payız sessiyası öz işinə başlayıb. Dövlət Himni səsləndirildikdən sonra çıxış edən parlamentin spikeri Sahibə Qafarova bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin sentyabrın 23-də Milli Məclisin birinci iclasında program xarakterli nitqində Azərbaycanın strateji hədəfləri və milli prioritetləri müəyyənəndirilib.

O qeyd edib ki, dünyada baş verən mürəkkəb hadisələr fonunda hamımız, eləcə də Milli Məclis üzvləri üçün məsuliyyətə yerinə yetirməlidir. Sahibə Qafarovanın sözlərinə görə, görülməli işlərin uğuru, qazandığımız nailiyyətlər kollektiv əməyin məhsuludur və Milli Məclis də ölkənin strateji hədəflərinin, milli prioritetlərinin yerinə yetirilməsi istiqamətində möhkəm əsaslar yaratmalıdır. “2024-cü ilin prezident və parlament seçkilərinin müstəqil ölkəmizin tarixində

xində ilk dəfə Azərbaycanın bütün ərazisində keçirilməsi tarixi hadisədir və qarşıya yeni çağırışlar qoyur”, - deyər Milli Məclisin sədri vurğulayıb. Onun sözlərinə görə, biz ölkəmizin tarixinin tamamilə yeni bir mərhələsinə qədəm qoymuşuq. Xalqın təmsilçiləri kimi biz sürətlə dəyişən dünyada Azərbaycanın xoşbəxt gələcəyini təmin edə bilən dəyərləri rəhbər tutmalıyıq.

Milli Məclis üzvlərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirməyə çalışacaq

Spiker vurğulayıb ki, parlamentin gələcə onun kollektiv zəkasındadır: “Bizim birgə əhəngdar fəaliyyətimiz ən mürəkkəb problemlərin həllinə yol açır. Eyni zamanda, Milli Məclisin ayrılıqda hər bir üzvlünün fəaliyyəti bu gün çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Qeyd etmək lazımdır ki, müasir dünyanın mürəkkəb şəraiti bizdən hər bir məsələyə milli və beynəlxalq realitələri də-

rindən başa düşməklə və onları nəzərə alaraq yanaşmağı tələb edir. Mən bu fikirləri sizinlə bölüşürəm, əmin olduğumu bildirirəm.

dirmək istəyirəm ki, biz birlikdə elə fəaliyyət göstərəcəyik ki, Prezident İlham Əliyevin daxili və xarici siyasətinin qanunvericilik bazasını möhkəmləndirmək üçün Milli Məclis öhdəsinə düşən vəzifələri bundan sonra da layiqincə yerinə yetirsin”. S.Qafarova deyib ki, payız sessiyası

Azərbaycan tarixinin ən şərəfli dövrləri ilə üst-üstə düşür: “Dörd il bundan əvvəl, 2020-ci ilin payızında, eləcə də ötən ilin sentyabr ayında müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qəhrəman Azərbaycan Ordusu düşməni sarsıdıcı zərbələr endirib, torpaqlarımızın 30 illik işğalına son qoyub”.

Deputatlara vəsiqələr təqdim edilib

Qeyd edək ki, iclasda ilk olaraq VII çağırış Milli Məclisin deputatlarına vəsiqələri təqdim edilib. Vəsiqələri Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov təqdim edib. Vəsiqələri təqdim etməmişdən əvvəl çıxış edən Məzahir Pənahov parlament seçkilərinin azad və demokratik, beynəlxalq standartlara uyğun keçirildiyini bildirib. O qeyd edib ki, parlament seçkilərinin ölkəmizin bütün ərazilərində keçirilməsi, 26 siyasi partiyadan 25-nin bu seçkilərdə iştirak etməsi mühüm hadisədir. MSK sədri deyib ki, 25 siyasi partiyanın seçkilərə qoşulması cəmiyyətin digər üzvlərinin, vətəndaşların səsvərmə prosesində iştirakına da müsbət təsirini göstərir.

Seçki prosesinin yüksək səviyyədə keçməsinin yerli və beynəlxalq müşahidəçilər tərəfindən də qeyd edildiyini diqqətə çatdırıb.

ran M.Pənahov bu rəyini verilməsində ölkə üzrə min seçki məntəqəsində veb-kameraların quraşdırılmasının rolunu qeyd edib.

Xarici müdaxilələrə və hibrid təhdidlərə qarşı müvəqqəti komissiya yaradılıb

Sonra Milli Məclisin komitələrinin üzvləri seçilib. Komitələrin üzvləri təsdiqləndikdən sonra VII çağırış Milli Məclisin payız sessiyasının qanunvericilik işləri planı müzakirə olunaraq təsdiqlənib.

İclasda sonuncu məsələ - Milli Məclisinin Xarici müdaxilələrə və hibrid təhdidlərə qarşı müvəqqəti komissiyasının yaradılması olub. Spiker Sahibə Qafarova bildirib ki, ideoloji təhlükəsizlik məsələsi Vətən müharibəsindən sonra xüsusi aktuallıq kəsb edir: “Düşmən qüvvələr Azərbaycana qarşı təcavüzə əsaslanan hərəkətlər törətməkdə davam edirlər. Belə qüvvələr ölkəmizi içəridən sırtmaq, parçalamaq niyyəti ilə hər cür vəsiqələrə əl atırlar”. S.Qafarova bu səbəbdən də Milli Məclisdə Xarici müdaxilələrə və hibrid təhdidlərə qarşı müvəqqəti komissiyasının yaradılmasını zəruriliyini qeyd edib.

Müzakirələrdən sonra məsələ səsvərməyə çıxarılıb və komissiyanın yaradılması haqqında qərar yekdilliklə qəbul olunub. Deputat Ramid Namazov komissiyanın sədri seçilib.

Yeni məzmunla dərinləşən Azərbaycan-Çin əlaqələri

Qısa müstəqillik tarixində yüksək rəqabət qabiliyyətinə malik güclü iqtisadiyyat quran Azərbaycanın uğurlu inkişaf modeli bütün dünyada diqqətlə izlənilir. Qürurverici haldır ki, böyük iqtisadiyyatlara və beynəlxalq səviyyədə güclü siyasi nüfuzla malik ölkələr də respublikamızla münasibətlərini dərinləşdirməyə və daha sıx əlaqələr qurmağa böyük önəm verirlər. Bu sırada həmçinin dünyanın güc mərkəzlərindən biri sayılan Asiya nəhəngi Çin də yer alır. Son illərdə iki ölkə arasında qarşılıqlı hörmətə və maraqlara əsaslanan siyasi dialoq və çoxtərəfli iqtisadi əməkdaşlıq əlaqələri daha da intensivləşib. Bu günlərdə Prezident İlham Əliyev Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinqinə təbrik məktubu ünvanlayıb. Dövlətimizin başçısı məktubunda Çin Xalq Respublikasının yaranmasının 75-ci ildönümünü münasibətlə səmimi təbriklərini bildirib və ikitərəfli münasibətlərin genişlənməsindən məmnunluğunu ifadə edib.

Bütün sahələrdə böyük uğurlar qazanan dost ölkə

Azərbaycan xoş məramına sadıq qalmaqla həmişə dost ölkələrin uğurlarını alqışlayıb. Prezident İlham Əliyev də məktubunda ilk növbədə Çinin dinamik inkişafına diqqət çəkib və burada lider amilinin önəmini vurğulayıb. “Ötən dövr ərzində Çin Xalq Respublikası bütün sahələrdə - iqtisadiyyat, sənaye, elm, kosmik tədqiqat, müasir texnologiyalar, müdafiə, əhalinin sosial-iqtisadi rifahı və digər sahələrdə mühüm nailiyyətlər əldə edərək beynəlxalq aləmdə yüksək nüfuz qazanmış, dünyanın ən güclü və qüdrətli dövlətləri sırasında yer almışdır. Bütün bu nailiyyətlərdə şəxsən Sizin də misilsiz rolunuz və xidmətləriniz vardır”, - deyərək dövlətimizin başçısı bildirib.

Qeyd edək ki, Çin dünyanın ən böyük iqtisadiyyatlarından birinə malikdir. Çin Milli Statistika Bürosunun (UIB) məlumatına görə, son illərdə bu ölədə Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) 120 trilyon yuandan (təxminən 18 trilyon dollar) çox olub. Qeyd edək ki, 1976-cı ildəki son azalmadan sonra Çin iqtisadiyyatı 2020-ci il istisna olmaqla, 46 il ərzində yüksək artım templərini qoruyub saxlayıb. Yeni növ koronavirus pandemiyası səbəbindən inkişaf tempində müəyyən azalmalar müşahidə edilsə də, Çində əsas kapitala investisiyalar, o cümlədən infrastruktur, daşınmaz əmlak, maşın və avadanlıq xərcləri 2022-ci ildə əvvəlki ilə nisbətən 5,1 faiz, əməli sənayesinə investisiyalar 9,1 faiz artıb. Bu ölkə böyük idxal və ixrac həcmə malikdir. Çinin ixrac coğrafiyası bütün dünyanı əhatə edir desək, yanvar-may ayı arasında həm də inkişaf etmiş ölkələr yer alırlar. Geosiyasi gərginliklərin, sort qapanmalarının yaratdığı çətinliklərə baxmayaraq, ölkə perspektiv üçün də yüksək hədəflər müəyyənləşdirib. Ölkə rəsmiləri Çinin iqtisadi inkişafa və islahatlara sadıqlığını, dünyaya daha da açıq olmasına dair sarsılmaz əzməsinə böyən edirlər. Bu isə o anlamı gətirir ki, arzuolunmaz mənfi xarici amillərin gözlənilən təsirlərinə baxmayaraq, Çin yenə də iqtisadi imkanlarını artırmağa çalışır və buna nail olur.

Azərbaycanla Çin arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasından ötən 32 il ərzində ikitərəfli əlaqələr qarşılıqlı etimad əsasında uğurla inkişaf edib. Bu gün Azərbaycan Çinlə demək olar ki, bütün istiqamətlərdə sıx əlaqələrə malikdir. Bundan məmnunluğunu bildiren dövlətimizin başçısı “Dostluq və qarşılıqlı hörmət üzərində qurulmuş, gündən-günə yeni məzmunla zənginləşən Azərbaycan-Çin dövlətlərarası əlaqələrinin bugünkü səviyyəsi bizi sevindirir”, - deyərək vurğulayıb.

Hər iki ölkə perspektivdə qarşılıqlı maraqlara əsaslanan əməkdaşlıq əlaqələrini strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəltmək əzmi nümayiş etdirir. Bunun təsdiqi olaraq qeyd edək ki, bir qədər bundan əvvəl Astanada “Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə” qəbul olunub. Bu mühüm sənədə istinad etməklə deyərək bilirik ki, Azərbaycan-Çin münasibətlərində keyfiyyətə yeni bir səhifə açılıb. Həmin sənədin imzalanmasını mühüm tarixi addım kimi dəyərləndirən Prezident İlham Əliyev “İyulda Astanada Sizinlə səmimiyyət və qarşılıqlı etimad şəraitində keçən görüşümüzü, ikitərəfli münasibətlərin geniş spektri və əməkdaşlığımızın perspektivləri ətrafında apardığımız fikir mübadiləsini yüksək qiymətləndirirəm. Hesab edirəm ki, görüş əsasında qəbul olunmuş “Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında strateji tərəfdaşlığın qurulması haqqında Birgə Bəyannamə” mühüm tarixi addım, əməkdaşlığımızı daha da genişləndirmək və möhkəmləndirmək istiqamətində qarşılıqlı əzmimizin bariz təzahürüdür”, - deyərək bildirib.

Prezident İlham Əliyev Çin liderinə ünvanladığı məktubunda vurğulayıb ki, bu gün siyasi əlaqələrimizin yüksək səviyyəsi və fəal dialoq, iqtisadiyyat, ticarət nəqliyyat-logistika, telekommunikasiya, humanitar və digər sahələrdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığımızın əhatə dairəsinin genişlənməsi üçün əlverişli şərait yaradır. Qeyd edək ki, indiyədək Azərbaycanla Çin arasında iqtisadi əlaqələrin genişlənməsinə möh-

Dostluq və qarşılıqlı hörmət üzərində qurulmuş ikitərəfli münasibətlər

kəm hüquqi əsaslar yaranan çoxlu sayda sənədlər imzalanıb. Onların reallaşmasının gedişi Azərbaycanla Çin arasında ticari-iqtisadi əməkdaşlığın genişlənməsinin sürətlənməsi təmsilində daha qabarıq görünür. Əgər 2018-ci ildə Azərbaycanla Çinin xarici ticarət dövriyyəsi 1,3 milyard dollar idisə, 2023-cü ildə 3,1 milyard dolları ötüb. Bu da müvafiq surətdə 2018-ci ilə müqayisədə 1,8 milyard dollar və ya 2,4 dəfə, 2022-ci ilin müvafiq göstəricisinə isə 1 milyard dollar və ya 44 faiz çoxdur. Bu cür yüksək dinamika nəticəsində Çin Azərbaycanın əsas ticarət tərəfdaşlarından birinə çevrilib. Əgər 2018-ci ildə Çin Azərbaycanın 6-cı ticarət tərəfdaşı idisə, indi 4-cü iri ticarət tərəfdaşıdır. Bu rəqəmlərin müqayisəsi göstərir ki, son illərdə ticari-iqtisadi sahədə artan xətlə davam edən əməkdaşlıqların əsası qoyulub. Bu, digər sahə və istiqamətlərdə də əlaqələrin genişlənməsinin möhkəm təməli kimi çıxış edir.

“Kəmərlər və yol”, “Orta dəhliz” və “yaşıl enerji” layihələri çərçivəsində səmərəli işbirliyi

Nəqliyyat sektorunda əməkdaşlıq Azərbaycan-Çin əlaqələrinin çox mühüm qollarından birini təşkil edir. Prezident İlham Əliyev məktubunda “Kəmərlər və yol” və “Orta dəhliz” layihələri çərçivəsində səmərəli işbirliyinin önəmini xüsusi qeyd edib. Bu gün hər iki tərəf mövcud reallıqları, artan geosiyasi gərginlikləri nəzərə alaraq Orta Dəhlizin inkişafına xüsusi diqqət yetirir. Çində Azərbaycan üzərindən keçən dəhlizlərin önəmi yüksək dəyərləndirilir. Bu ölkə 10 il bundan əvvəl Avrasiya infrastrukturunun inkişafına və qarşılıqlı əlaqələrin qurulmasına yönələn “Bir kəmərlər, bir yol” layihəsini elan edib. Strategiya iki əsas inkişaf istiqamətini nəzərdə tutur: “İpək Yolu İqtisadi Kəməri” və “Dəniz İpək Yolu”. Burada söhbət

malların Şərqdən Qərbə güzəştli şərtlərlə birbaşa daşınması üçün ticarət dəhlizinin yaradılmasından gedir. Azərbaycan Çinin irəlilədiyi “Bir kəmərlər, bir yol” təşəbbüsünə Qafqaz regionunda dəstək verən ilk ölkə olub. Prezident İlham Əliyevin 2015-ci ilin dekabrında Çinə rəsmi səfəri çərçivəsində “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında İpək Yolu İqtisadi Kəmərinin yaradılmasının birgə təşviqinə dair Anlaşma Memorandumu” imzalanıb.

Sürətlə genişlənən əməkdaşlığın mühüm istiqamətlərindən biri isə “yaşıl enerji” seqmentini əhatə edir. Çin bu sahədə yüksək səviyyəli müasir texnologiyalara malikdir və dünya liderlərindən biri hesab olunur. Eyni zamanda, Azərbaycanın Xəzər sahillərində və işğaldan azad olunan enerji potensialı var. Beləliklə, hər iki tərəf “yaşıl enerji” üzrə əməkdaşlıq etməkdə maraqlıdır. “Eyni zamanda biz Çinə iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə, o cümlədən “yaşıl” enerji, yaşıl və aşağı karbonlu texnologiyalar sahələrində birgə fəaliyyətimizi daha da dərinləşdirmək, ölkəmizin qabaqcıl təcrübəyə malik şirkətləri ilə daha sıx əməkdaşlıq etmək əzmindəyik. İnənirəm ki, noyabr ayında Azərbaycanın ev sahibliyi edəcəyi COP29-da Çinin fəal iştirakı qlobal iqlim fəaliyyəti gündəliyinin irəliləməsinə və gələcək nəsillərə daha təmiz və dayanıqlı dünyanı miras qoymaq məqsədinə çatmağımıza töhfə verəcəkdir”, - deyərək Prezident İlham Əliyev vurğulayıb.

Mübariz FEYİZLİ

YAP İdarə Heyətinin iclası keçirilib

Sentyabrın 30-da Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) İdarə Heyətinin növbəti iclası keçirilib.

İclası açıq elan edən YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov cari ilin sentyabrın 1-də Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə keçirilən növbədənəkar seçkilərdə deputat mandatı qazanmış partiya üzvlərini təbrik edərək, onlara fəaliyyətlərində uğurlar arzuladı. O vurğuladı ki, Parlament seçkiləri müstəqillik tariximizdə ilk dəfə olaraq suveren Azərbaycanın bütün ərazilərində keçirildi: “Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan tarixi nailiyyətlər və şanlı zəfərlərdən sonra bu seçkilərə “Yeni dövrə Yeni Azərbaycanla!” şüarı ilə qatılan Yeni Azərbaycan Partiyası parlamentdə 68 mandat əldə edərək növbəti dəfə inamlı qələbə qazandı. Seçkilərin nəticələri xalqın Ulu Öndər

Heydər Əliyevin siyasi mirası olan və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şərfəli inkişaf yolu keçən Yeni Azərbaycan Partiyasına sarsılmaz inam və etimadın, birnəfəsli des-

riməsi yeni mərhələdə Azərbaycanın qüdrətinin daha da artmasını şüurlandıracaq. İnənirəm ki, indiyə qədər olduğu kimi, bundan sonra da xalqımızın iradəsi, Prezident, Yeni

çalışmağımızı zəruri edir. Heç şübhəsiz, milli-strateji hədəflərdən irəli gələn bu vəzifələrin yerinə yetirilməsi yeni mərhələdə Azərbaycanın qüdrətinin daha da artmasını şüurlandıracaq. İnənirəm ki, indiyə qədər olduğu kimi, bundan sonra da xalqımızın iradəsi, Prezident, Yeni

qəbul olunub.

Sonra iclasda YAP İdarə Heyətinin üzvləri, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin rektoru Ədalət Muradov “Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı və yerli təşkilat Aparatları tərəfindən mühasibat uçotunun aparılması, maliyyə hesabatlının hazırlanması və təqdim edilməsi üçün qəbul edilən

konkret prinsiplər, əsaslar, qaydalar və metodların məcmusunu əks etdirən, eləcə də maliyyə-təsərrüfat əməliyyatları üzrə bir sıra normativləri müəyyən edən uçot siyasəti”ndə dəyişiklik edilməsi məsələsinə dair təqdimatla çıxış edib, İdarə He-

təyinin növbəti təsdiqi oldu”.

YAP Sədrinin müavini bildirdi ki, sentyabrın 23-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yeddinci çağırış Milli Məclisin ilk iclasında konseptual və program xarakterli çıxışı zamanı qazanılan uğurlarla yanaşı, qarşıda dayanan mühüm vəzifələrə də toxundu: “Xüsusilə, cənab İlham Əliyevin ideoloji təhlükəsizliyin təmin edilməsi ilə bağlı fikir və tövsiyələri Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvləri olaraq daha məsuliyyətlə

Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab İlham Əliyevin məqsədyönlü və uzaqgörən siyasi siyasətində ölkəmizə qarşı məkrli planların və təhdidlərin qarşısı qətiyyətlə alınacaq. Azərbaycanın mühüm uğurlarına imza ataraq bütün strateji hədəflərini inamla reallaşdıracağıq”.

Daha sonra iclasın gündəliyində duran məsələlərə baxılıb. İclasda ilk olaraq Vüqar Gəncəli oğlu Rəhimzadənin YAP Xətai rayon təşkilatının, Samir Əhməd oğlu Vəliyevin isə YAP Nərimanov rayon təşkilatının sədri vəzi-

hər iki şəxsə gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Daha sonra Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvlüyündən xaric edilmək üçün YAP yerli təşkilatlarının təqdimatlarına baxılıb. Məsələ haqqında YAP Sədrinin müavini Əli Əhmədov, partiyanın İdarə Heyətinin üzvləri - Azər Badamov, Mübariz Qurbanlı, Eldar İbrahimov, Musa Quliyev, Bahar Muradova, Hikmət Məmmədov, Bayram Aslanov və Arif Rəhimzadə çıxış etdikdən sonra müvafiq qə-

yətinin üzvlərini maraqlandıran sualları cavablandırılıb.

Məsələ ətrafında müzakirələrdən sonra sözügedən sənədə dəyişikliklər təsdiq edilib. İclasın sonunda cari məsələlər müzakirə edilib. Ölkəmizin növbəti mühüm siyasi proseslər ətrafında olduğunu deyən YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov qarşadan bələdiyyə seçkilərinin gedişini və partiyanın bu seçkilərə də yüksək səviyyədə hazırlaşdığını diqqətə çatdırıb.

İcma UNODC-a müraciət edib

COP29 yaxınlaşdıqca məlum anti-Azərbaycan qüvvələr, “insan hüquqları” bəhanəsi ilə Azərbaycana qarşı hücumlarını intensivləşdiriblər. Erməni lobbisi ilə sıx əlaqəli olan Freedom House, Human Rights Watch və digər lobbilər erməniparast mövqelərini gizlətməyə çalışdırlarsa da, artıq bunu açıq şəkildə edirlər.

Bu barədə Qərbi Azərbaycan İcmasının bəyanatında bildirilir. Bəyanatda deyilir: “Artıq bu hücumları həmin təşkilatların erməni mənşəli əməkdaşlarının əzli həyata keçirir. Eyni zamanda, bu təşkilatlar irqçi düşüncəyə malik digər erməni aktivistlərin bütün hücumlarını dəstəkləyirlər. Buna son nümunə isə Free-

dom House-un erməni millətçisi Şeyla Paylan tərəfindən Newsweek-

də yayımlanan böhtan dolu məqaləni dəstəkləməsidir.

Biz bu hücumları qətiyyətlə pisləyir və Paylanın işlədiyi BMT-nin Narkotiklər və Cəza-yetkarlıq üzrə İdarəsini (UNODC) onun haqqında zəruri ölçü götürməyə çağırırıq”.

Prezidentin tarixi çıxışı qaydışımızın carçısıdır

Qərbi Azərbaycan İcması bəyanat yayıb.

Bəyanatı təqdim edirik: “Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakının mərkəzində böyük el sənətkarı, Azərbaycan poeziyasının duhası və Göycə aşiq məktəbinin parlaq siması olan Aşiq Ələsgərin (1821-1926) abidəsinin açılışını edib və mərasimdə Qərbi

Azərbaycandan qovulmuş azərbaycanlıların qaydış məsələsi ilə bağlı tarixi çıxış edib.

Qeyd edək ki, Aşiq Ələsgər Qərbi Azərbaycan - Azərbaycan aşiq sənətinin tarixi mərkəzlərindən olan Göycə mahalında yaşayıb-yaradıb, misilsiz bədii-estetik ustalıqla xalqımızın ruhunu əks etdirən əsərlər

yaradıb və ozan-aşiq sənətinin minillik ənənələrinə yeni nəfəs verib.

1918-ci ildə Ermənistan daşnak hökuməti tərəfindən bütün Göycə əhalisinin qovulması və onların 1921-ci ilə qədər qaçqın olaraq yaşamaq məcburiyyətində qalmalarına və sonralar Ermənistan SSR hökumətinin güclü təzyiqlərinə rəğmən, Göycə aşiq məktəbi sovet dövründə inkişaf edirdi. Bu işlərdə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əvəzədləmə xidmətləri olub. Məhz onun şəxsi səyləri ilə Aşiq Ələsgərin 150 illik yubileyi SSRİ-də dövlət səviy-

yəsində keçirilib və aşiqin doğma Ağkilsə kəndində qəbirüstü abidəsi ucaldılıb. Təəssüf ki, Ermənistan hökuməti oradakı əksər Azərbaycan mədəni irs nümunələri kimi, bu abidəni də dağıdıb.

Vaxtilə azərbaycanlıların çoxluq təşkil etdikləri, Azərbaycan mədəniyyətinin, ədəbiyyatının, incəsənətinin mərkəzlərindən olan Qərbi Azərbaycan mahallarında etnik təmizləmə nəticəsində bir nəfər də azərbaycanlı qalmayıb, oradakı Azərbaycan mədəni irsi ciddi zərər görüb.

Prezident İlham Əliyevin Aşiq Ələsgər irsini yaxından himayə etməsi həm də Qərbi Azərbaycana qaydış məsələsinə, Ermənistanın işğal, etnik təmizləmə və irqi ayrı-seçkilik siyasətindən zərər görmüş Azərbaycan mədəniyyəti, ədəbiyyatı və incəsənətinə diqqətinin göstəricisidir. Prezidentin çıxışından da göründüyü kimi, Aşiq Ələsgərin qaçqınlıqla keçmiş ağır həyat yoluna dərinlən bələd olması onun Qərbi azərbaycanlıların taleyinə nə qədər yaxından qayğı göstərdiyinin təzahürüdür.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Aşiq Ələsgərin 200 illik yubileyinin keçirilməsi, birinci xanım Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə aşiq sənətinin UNESCO-nun Qeyri-maddi Mədəni İrsi Siyahısına daxil edilməsi Aşiq Ələsgər yaradıcılığının ünvanbəşəri dəyər kimi əbədiləşdirilməsində əvəzsiz rol oynayır.

Dövlətimizin başçısının Qərbi azərbaycanlıların öz dedə-baba torpaqlarına qayıdacağına olan inamını ifadə etməsi bizim üçün böyük motivasiyə mənbəyidir. Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun azad edilməsi, orada Böyük Qayıdış proqramının həyata keçirilməsi bizim də doğma yurdlarımıza qayıdacağımızı günün uzaqda olmadığını göstərir.

Biz Qərbi Azərbaycan İcması olaraq Prezident İlham

Əliyevin ədalətli bərpasına, xalqımızın birliyinə, və əyilməz ruhuna yönəlmis çağırışlarını tam dəstəkləyirik. Doğma torpaqlarımıza sülh yolu ilə, ləyaqətlə və təhlükəsiz şəkildə qayıdışımızın təmin edilməsi üçün dövlətimizin atacağı bütün addımlarda bundan sonra fəal şəkildə iştirak edəcəyik.

Prezidentin ifadə etdiyi kimi, Aşiq Ələsgərin həyat yolu bütün Qərbi azərbaycanlıların taleyini təəcəssüm edir. Sözsə, sonota, humanist dəyərlərə bağlı olan, vətənpərvor şair öz doğma yurdundan qaçqın düşsə də, ruhdan düşməmiş, 100 yaşında öz yurduna qayıdaraq yandırılmış evini bərpa etmiş və ömrünün son günlərinə qədər orada yaşamışdır. Biz ruhdan düşmürük, necə ki, 1921-ci ildə qayıtdıq, yenə də qayıdacağıq.

Aşiq Ələsgərin irsinə və bütövlükdə Azərbaycan aşiq sənətinə göstərdiyi diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevaya bir daha dərin təşəkkürümüzü bildiririk. İnənirəm ki, milli birlik və iradəmiz ilə tarixin ədalətsiz səhifələrini çevirərək doğma yurdlarımıza qayıdacağıq.

Prezidentin çıxışını yekunlaşdırdığı sözlər bizim qayıdışımızın carçısı olan tarixi ifadələrdir: “Bu gün Qərbi azərbaycanlıların görkəmli nümayəndəsinin abidəsinin ucaldılması təbii olaraq, ilk növbədə, Aşiq Ələsgərin xatirəsinə Azərbaycan xalqının hörmətinin əlamətidir. Ancaq, eyni zamanda, bu abidə bütün Qərbi azərbaycanlıları və bütün Azərbaycan xalqını yenə də bir amal uğrunda birləşməyə dəvət edən hadisədir. Biz o günü səbirsizliklə gözləyirik, inanırıq, mən də inanıram, siz də inanırsınız. Gün gələcək biz Aşiq Ələsgərin ermənilər tərəfindən dağıdılmış abidəsinə bərpa edəcəyik və Ağkilsə kəndində buna oxşar mərasim keçirəcəyik”.

Biz Qərbi azərbaycanlılar qayıdışımıza inanırıq!”.

İqtisadi inkişafa töhfə verən amillər

Köklü islahatlar, şəffaflığın artırılması dayanıqlı və inklüziv inkişafı təmin etməkdədir

Ölkəmizdə həyata keçirilən genişmiqyaslı sosial-iqtisadi islahatlar nəticəsində ölkənin sosial-iqtisadi mənzərəsində böyük

müsbət dəyişikliklər baş verib, əhalinin rifah halı əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşıb. Neft-qaz sektorunda hasilatın azalması şə-

raitində iqtisadi artımın, o cümlədən qeyri-neft-qaz sektorunda iqtisadi artımın müsbət dinamikası qorunub, pandemiyadan sonrakı

illərdə də iqtisadi artım davam edib. İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov Bakı İqlim Fəaliyyəti Həftəsinin açılış mərasimində qı-

xışı zamanı bildirib ki, 2011-2023-cü illərdə Azərbaycanda orta illik iqtisadi artım tempi 1,5 faiz, o cümlədən qeyri-neft-qaz sektorunda 4,4 faiz olub. Artımın böyüməsində həyata keçirilən genişmiqyaslı islahatlarla yanaşı, büdcə xərclərinin genişlənməsi, sahibkarlığa dəstək, investisiyaların və ixracın təşviqi, sənayenin inkişafı və s. istiqamətlərdə aparılan tədbirlər də mühüm rol oynayıb.

Bakı İqlim Fəaliyyəti Həftəsi 2024

İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi müsbət bəhrəsini verməkdədir

Son illərdə tətbiq edilən çevik iqtisadi yanaşmalar, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, əlverişli biznes mühitinin yaradılması, investisiya cəlb edilişinin daha da artırılması, vergi və gömrük sistemində köklü dəyişikliklər, şəffaflığın artırılması kimi mühüm amillər dayanıqlı və inklüziv sosial-iqtisadi inkişafı təmin etməkdədir. Bu dinamika 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında daha da sürətlənib, ölkə-

də 80,9 milyard manat həcmində ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal olunub ki, bu da əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 4,3 faiz çoxdur. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 0,2 faiz, qeyri-neft-qaz sektorunda isə 7 faiz artıb. ÜDM istehsalının 37,9 faizi sənayə, 9,7 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 7 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,1 faizi tikinti, 6 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,8 faizi informasiya və rabitə sahələrinin, 18,9 isə faizi digər sahələrin payına düşüb.

Beləliklə, ölkə iqtisadiyyatının inkişafında ağırlıq mərkəzi tamamilə qeyri-neft sektorunun üzərinə transformasiya olunmaqdadır və hökumətin neft ÜDM-dən qeyri-neft ÜDM-ə keçid strategiyası özünü doğrultmaqdadır. 2024-cü ildə ÜDM-in tərkibində qeyri-neft sektorunun payının 70 faizə çatacağı proqnozlaşdırılır.

Qeyri-neft sektorunda vergi daxilolmaları 12,8 faiz yüksəlib

2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında dövlət büdcəsinə 11,2 milyard manat vergi daxil olub. Qeyri-neft-qaz sektorunda daxilolmalar 7 milyard 744 milyon manat təşkil edib, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 10,4 faiz və ya 350 milyon manatdan çox artıb. Qeyri-büdcə təşkilatları üzrə daxilolmalar ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 13 faiz artaraq 2,5 milyard manat yaxın olub. İşsizlikdən sığorta haqları üzrə daxilolmalar ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 12,1 faiz artaraq 133,5 milyon manat,

larda da artım qeydə alınıb. Belə ki, 8 ay ərzində məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə daxilolmalar 3 milyard 724 milyon manata yaxın təşkil edib. Bu mənbədən daxilolmalar əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 10,4 faiz və ya 350 milyon manatdan çox artıb. Qeyri-büdcə təşkilatları üzrə daxilolmalar ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 13 faiz artaraq 2,5 milyard manat yaxın olub. İşsizlikdən sığorta haqları üzrə daxilolmalar ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 12,1 faiz artaraq 133,5 milyon manat,

qeyri-büdcə təşkilatları üzrə daxilolmalar 14,6 faiz artaraq 100,8 milyon manat təşkil edib.

İcbari tibbi sığorta haqları üzrə daxilolmalar isə ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 8,2 faiz artaraq 659,4 milyon manat olub. Qeyri-büdcə təşkilatları üzrə daxilolmalar 9,4 faiz artımla 468 milyon manat təşkil edib.

Qeyd edilən sahələrdə yığım mənbələrinin genişlənməsi, iqtisadi fəallığın artması, xüsusilə də qeyri-neft və biznes sektorlarında sahibkarların maliyyə imkanlarının böyüməsi sayəsində mümkün olub.

Nəqliyyat dəhlizlərindən əldə edilən dividendlər də böyüyür

Transmilli nəqliyyat-kommunikasiya dəhlizlərində də fəallığını və praktiki çevik addımlarını sürətləndirən Azərbaycanın bu qətiyyətli siyasəti də sosial-iqtisadi inkişaf göstəricilərinin yaxşılaşmasında töhfəverici əhəmiyyət kəsb edib. Belə ki, “Şimal-Cənub” və “Şərqi-Qərbi” nəqliyyat dəhlizlərinin kəşşiməsində yerləşən Azərbaycanın təşəbbüsü və maliyyə dəstəyi ilə həyata keçirilən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu layihəsi, Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı qlobal nəqliyyat zəncisinin mühüm tərkib hissəsi kimi global yükdaşımalarda həcminin artmasına səbəb olub. 2024-cü ilin yanvar-iyun aylarında nəqliyyat dəhlizlərində daşınmış yüklərin həcmi 16,4 milyon ton olub ki, bu da əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2,4 faiz çoxdur. Nəticədə ölkəmizin beynəlxalq daşımalardan əldə etdiyi dividendlərin həcmi də böyüməkdədir. 2022-2026-cı illərdə dair sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasında da ölkəmizin regional və e-ticarət mərkəzinə çevrilməsi, tranzit yükdaşıma və logistika əməliyyatlarının həcminin artırılması nəzərdə tutulur. Bu hədəf çərçivəsində hazırda tranzit potensialının artırılması üçün nəqliyyat infrastrukturunun genişləndirilməsi, o

cümlədən “Şimal-Cənub” və Orta Dəhliz üzərində yerləşən infrastrukturların əlaqələndirilməsi, dəniz limanının 2-ci fəzasının

tikintisi və digər tədbirlər davam etdirilir ki, bu, Azərbaycanın tranzit imkanlarını genişləndirmək və yükdaşımalarda həcmini artırmaqla valyuta gəlirlərinin də məbləğini böyütmüş olacaqdır.

2028-ci ildə qeyri-neft sektorunun ÜDM-də payı 78 faizə çatacaq

İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafı, yerli istehsalın genişləndirilməsi də əsas çağırışlardan biri olacaqdır. Ölkəmizin bütün bölgələrində, həmçinin Qarabağda yeni istehsalat sahələri açılır və milli istehsalın təmin edilməsi əsas iqtisadi niyyət kimi daha da gücləndiriləcəkdir. Həmin iqtisadi imkanların səfərbər edilməsi iqtisadi inkişafın birbaşa qeyri-neft sütunları üzərində dayanıqlılığını da gücləndirəcəkdir.

Proqnozlara əsasən, 2025-ci ilin sonuna ÜDM-in həcmi 129,2 milyard manat, o cümlədən qeyri-neft ÜDM-nin həcmi 92,2 milyard manat təşkil edəcəkdir. Milli məhsulda neft sektorunun payı 28,6 faiz, qeyri-neft-qaz ÜDM-nin payı isə 71,4 faiz ehtimal edilir. 2026-cı ildə ÜDM-in həcmi 133,8 milyard manat, qeyri-neft ÜDM-nin həcmi isə 100 milyard manatla qatacaq. 2027-ci ildə ÜDM

142,9 milyard manat, o cümlədən qeyri-neft sektoru üzrə əlavə dəyərin həcmi 108,3 milyard manatla bərabər olacaqdır. 2028-ci ildə isə ÜDM-in cəmi dəyəri 150,8 milyard manatla qatacaq ki, onun 117,2 milyard manatının və ya 77,7 faizinin qeyri-neft ÜDM-i olacağı fərz edilir. Beləliklə, ortamüddətli dövrdə ÜDM-in real artım tempinin orta illik 3,35 faiz, qeyri-neft-qaz ÜDM-in artım tempi isə 5 faiz olacağı proqnozlaşdırılır.

Ölkədə iqtisadi inkişafın sosial sahələrdə təsirləri əhəmiyyətli dərəcədə nüfuz edəcəyi gözlənilir. Belə ki, ortamüddətli dövrdə əhalinin gəlirlərinin artaraq 2028-ci ildə 112,5 milyard manat, xərclərinin isə 107,9 milyard manat qədər yüksələcək gözlənilir. Orta aylıq əməkhaqqının nominal həcmi 2025-ci ildə 1080 manat, 2026-cı ildə 1156 manat, 2027-ci ildə 1237 manat, 2028-ci ildə isə 1327 manat təşkil edəcəkdir.

E.CƏFƏRLİ

Yerli və xarici biznesin sayı artır

Hökumətin vergi sahəsində apardığı optimallaşdırma tədbirləri, biznesə dövlət müdaxilələrinin azaldılması və digər iqtisadi stimulları sayəsində 2024-cü ilin ötən dövründə yerli və xarici biznes sahiblərinin sayı artıb. Belə ki, 8 ayda uçotda olan vergi ödəyicilərinin ümumi sayı 89,9 min vahid və ya 6,1 faiz artaraq 1 milyon 570 minə çatıb. Fiziki şəxslərin sayı 76,2 min, hüquqi şəxslərin sayı 13,7 artıb. Vergi ödəyicisinin 87,2 faizi fiziki şəxslər, 12,8 faizi hüquqi şəxslər və di-

gər təşkilatlar olub. 2024-cü ilin yanvar-avqust aylarında 8741 kommersiya qurumu dövlət qeydiyyatından keçib ki, onun 7791-i və ya 89 faizi yerli investisiyalı, 950-si və ya 11 faizi xarici investisiyalı müəssisələrdir. Kommersiya qurumlarının tərkibində aktiv ƏDV ödəyicilərinin sayı 38564 olmaqla 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 15,7 faiz artıb. ƏDV ödəyicilərinin ümumi qeydiyyatda xüsusi çəkisi 32,1 faiz təşkil edir.

Al nədən narahatdır?

Peter Stano həqiqətləri təhrif etməklə “mülki” missiyanın “əsl missiyanı” ifşa etdi...

Cənubi Qafqazda təhlükəsizliyin təmin edilməsində maraqlı olmayan bəzi dairələr “anti - sülh” mahiyyətli addımlarını davam etməkdə israrlıdır. Məsələn, heç bir siyasi-ictimai mahiyyət daşımayan, sadəcə olaraq regiona “nəzarət” üçün Ermənistanı yerləşdirilən Al-nin “müşahidə missiyanı”nın əsl

“fəaliyyət mexanizmləri” hər kəsə bəllidir. Bu qrup monitoring missiyanı mahiyyətindən daha çox Ermənistanı sülhdən uzaqlaşdırmaq üçün təzyiq vasitəsi kimi istifadə olunur. Xüsusilə, 5 aprel “razılması”ndan sonra ki mərhələdə onların daha çox kəşfiyyət xarakterli fəaliyyətlə məşğul olması sirr deyil -

Al “durbinci”ləri niyə Ermənistanın təxribatlarını “görmür”?

Fəaliyyətinin bütün spektrləri ifşa edilən Qərb “qrupu” barədə həqiqətlər ortaya çıxdıqda isə ənənəvi “imtinə” prosesinin şahidi oluruq. Faktlara söykənən argumentlər Avropa İttifaqı tərəfindən bu və ya digər şəkildə “etirazlarla” qarşılanır. Halbuki bütün faktlar ortadadır.

Bu dəfə də ənənəvi proseslərin şahidiyik - Al-nin “monitorinq missiyanı” ilə bağlı həqiqətlər qurumun xarici məsələlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə mətbuat katibi Peter Stano tərəfindən manipulyasiya edilir. Onun “Armenpress” xəbər agentliyinin sualına cavabında Avropa İttifaqının Ermənistandakı Missiyanının mandatı və Ermənistanın militarizasiyası barədə səsləndirdiyi fikirlər isə tamamilə əsassız və qəbulədlməzdir.

“Missiya”nın “aydın şəkildə müəyyən edilmiş mandatla məlik qəzəbsiz bir missiya” adlandırılan Stano niyə bildirmir ki, dəfələrlə Ermənistan tərəfindən atəşə tutulan Azərbaycan əraziləri haqda bu missiya bir dəfə də olsun məlumat yaymayıb. Və ya onun “missiya fəaliyyəti başladıqı gündən Ermənistan və Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşdırılmasına yönəlməmiş səylər üçün əlverişli şəraitin yaradılmasına kömək etməsi” iddiası kökündən yanlışdır - Al-nin aparıcı üzvü olan Fransa Ermənistanı qeyri-qanuni silahlandırılmasında əsaslı rol oynayır. Al üzvü olan ölkənin Ermənistanın militarizasiyalanmasında isə “missiya”nın heç bir etirazı olmayıb. Demək ki, missiyanın hədəfi heç də iddia edildiyi kimi “sülh” deyil.

Al rəsmisinin ciddi-cəhdə Ermənistanı qoruması maraqlı suallar yaradır: - Əgər Al həqiqətləri də sülhdə maraqlıdırsa, Ermənistanın silahlandırılmasını niyə qəbul etməli deyil?

- Bu missiya deyildiyi kimi “dinc, qeyri-militarist” bir qrupdursa, niyə real həqiqətləri deyil, yalnız Al-nin və Ermənistanın maraqlarını qoruyan “hesabatlar” hazırlayır. Niyə bir dəfə də olsun bu missiya, Ermənistanın törətdiyi vandalizm barədə bir kəlmə də olsun fikir bildirməyib?

Bu kimi kontekstlər isə həmin missiyanın əsl üzünü ortaya çıxaran real faktlardır...

Missiyanın əsl üzünü ortaya çıxaran real faktlar...

Beləliklə, Al-nin Ermənistandakı missiyanı ilə bağlı “pərdələr” qalxdıqca, əsl məqsəd və məramlar daha çıpaq şəkildə ortaya çıxır - bu missiyanın mülki deyil, hərbi kontingent funksiyasında çıxış etməsi bütün ştrixlər üzrə daha real gözə çarpxır. Vurulan məqam ki, zaman-zaman missiyanın tərkibinin genişləndirilməsi ilə bağlı atılan addımlar da konkret olaraq regionda sülhdən formalaşdırılmasına mane olmaq istəyindən qaynaqlanır. Onsuz da missiyanın “hərbi jandarmiyası” xarakteri daşımaları sənədlərlə sübuta yetirilmişdir.

İndiki halda Stanonun “narahatlığı” isə bu real proqnozları daha da qüvvətləndirir.

Yeri gəlmişkən, Peter Stanonun qeyri-real fikirləri ilə bağlı Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayyan Hacızadə şərh verib. O bildirib ki, Avropa İttifaqının (AI) xarici məsələlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə mətbuat katibi Peter Stanonun Ermənistanın “Armenpress” xəbər agentliyinin sualına cavabında Avropa İttifaqının Ermənistandakı missiyanının mandatı və Ermənistanın militarizasiyası barədə səsləndirdiyi fikirlər tamamilə əsassız və qəbulədlməzdir. Avropa İttifaqı rəsmisinin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fikirlərini yanlış və açıq qərəzlə şərh etməsinə qətiyyətlə rədd edirik: “Azərbaycanın razılığı ilə yaradılmış missiyanın mandatının heç bir əsas olmadan genişləndirilərək, onun

bunlarla bağlı mütəmadi informasiyalar da yayılmaqdadır. “Dürbin diplomatiyası”nın özünün ən vacib hərəkət mexanizminə “çevirdiyini” düşmənin qrup ara-sıra xarici ölkələrin Ermənistandakı səfirliklərini, İrəvanda qonaq olan amma sülh məsələsinə ən minimum aidiyyəti olmayan xarici nümayəndələrin şərhi sərhədə gətirir, onların Azərbaycan topraqlarına “boylanma” da bitmiş sayımlar - ermənilərin Azərbaycana qarşı əl atdıqları hərbi təxribatlar barədə bir dəfə də olsun fikir bildirməyən “qrup” bunu görməzdən gəlir, “hesabat”larında əks etdirmir.

Stanonun yalanları...

“Müdafiə” adı altında Ermənistanın məqsədi silahlandırılmasını bu ölkənin “suveren hüququ” sayan Stano niyə Fransa başda olmaqla İrəvanı müharibəyə sürükləyən Qərb barədə əsl həqiqətləri bildirmir? Azərbaycanın son 2 ildə sülhlə bağlı mövqeyi ortadadır - qalib dövlət olmasına baxmayaraq biz hər zaman sülh tərəfdarı olduğumuzu ödə çəkmişik. Ermənistan isə Fransa başda olmaqla Al-nin çirkin planlarını daşıyaraq çevrilib. Bu “missiya”nın əsl “missiyanı” da məhz bu maraqları qorumaq olması isə sirr deyil - Avropa Sülh Fondunun əli ilə Ermənistanı verilən milyonlarla dollar pulun “xərclənmə istiqaməti” ilə müntəzəmsizlik təşkil edən “missiya” özünün alt məqsədini maskalamğa çalışır. Amma buna nail ola bilmir. Stano alınan silahları inkar edə bilməyən Stano əlacı onların “öldürücü olmadığını” iddia etməkdə görür - amma bu da çıxış yolu deyil. Fransanın və başqa ölkələrin Ermənistanı məqsədi şəkildə ötürdüyl silahların markası, xarakteristikası və istifadə müstəvisi göstərir ik, bu silahlar həttə kütləvi qırğınlar üçün “yararlıdır”. Beləliklə, Peter Stanonun yalanları ilk mərhələdə ifşa edilir...

Rədd edirik!

“Ermənistanı Azərbaycandan qorumaq” kimi təqdim edildiyinin, bununla normalaşma prosesinə xələl gətirdiyinin hər kəsə məlum olmasına ödə çəkib. O bildirib ki, bu mühtəvə, Ermənistan tərəfi Al missiyanının mövcudluğundan sui-istifadə etməkdədir. “Bununla yanaşı, bütün dünyada öz işğalçı siyasəti, Azərbaycanı qarşı 30 ilə yaxın hərbi təcavüzü ilə tanıyan Ermənistanın hərbişdirilməsinə yönəlmiş və daha böyük hərbi təchizatlarla (öldürücü və hücum tipli silah növləri daxil olmaqla) dair yeni vədlərin də yer aldığı kampaniya Azərbaycanın milli təhlükəsizliyinə təhdiddir. Bu prosesə Avropa İttifaqı mətbuat katibinin bəraət qazandırması narahatlıq mənbəyidir. Qonşularına qarşı ərazi iddialarından ödə çəkəyən Ermənistanın strateji hücum silahları əldə etməsi daxil olmaqla, kütləvi şəkildə hərbişləmə siyasətinə son qoyulmaması bölgədə növbəti gərginliyin yaradılmasına səyləri kimi qiymətləndirilir bilər”, - deyən A.Hacızadə vurğulayıb ik, Azərbaycan bölgədə beynəlxalq hüququn əsas norma və prinsipləri əsasında davamlı sülhün, sabitliyin və təhlükəsizliyin tərəfdarıdır. Sülhə təhdid törədən addımların qətiyyətlə qarşısının alınması zəruridir.

P.İSMAYILOV

Zəfərə 39 gün qalırdı...

Ermənistan tərəfi şüurlu şəkildə danışıqlar prosesini pozur və Ermənistan hərbi təxribatlarına rəvac verməklə yanaşı, danışıqlar prosesinə də böyük zərbə vurur.

Ermənistan tərəfi Hadrut və Xocavənd yaşayış məntəqələrində məskunlaşan mülki əhalinin Azərbaycan Ordusunun atəşinə məruz qalması barədə növbəti yalan məlumat yayıb. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi məlumatı təkzib edib və bildirib: “Ermənistan ordusundan fərqli olaraq Azərbaycan Ordusu mülki əhaliyə deyil, yalnız hərbi obyektlərə zərbə endirir”.

Bölmələrimiz tərəfindən düşmənin işğal altında olan Hadrut yaşayış məntəqəsindəki Ermənistan silahlı qüvvələrinin 1-ci ümumqoşun ordusunun 18-ci motoatıcı diviziyasının qərargahına, onun tabeliyində olan 1-ci motoatıcı alayının infrastrukturuna və Xocavənddəki 3-cü motoatıcı alayın qərargahına atəş zərbələri endirilib.

Azərbaycan Ordusunun bölmələri düşmənin daha bir neçə hava hücumundan müdafiə vasitələri və yayılmış atəşli reaktiv sistemlərini məhv edib.

Saat 17.28-də Ermənistanın Gorus rayonu ərazisində Azərbaycan əraziləri yenidən atəşə tutulub. Ermənistandan atılan raketlər Cəbrayıl-Füzuli ərazisindəki cəbhə xəttinə düşüb.

Saat 17.50-də Ermənistan ordusunun bölmələri Füzuli rayonunun Horadiz şəhərinin mülki obyektlərini artilleriya atəşinə tutub.

Müdafiə Nazirliyinin Beynəlxalq Hərbi Əməkdaşlıq İdarəsi tərəfindən oktyabrın 1-də Azərbaycan Respublikasında akkreditə olunmuş xarici hərbi atəşlər və beynəlxalq təşkilatların ölkəmizdəki nümayəndələri üçün Azərbaycanı qabaqlayıcı tədbirlər görməyə vadar edən hadisələr haqqında brifinq verilmişdir. Əlavə olaraq, işğal olunmuş ərazilərdə həyata keçirilən əməliyyatların gedişi, düşmənin qüvvələrinə vurulmuş ziyan və digər məsələlər haqqında da qonaqlar məlumatlandırılmışdır.

Brifinqdə həmçinin mülki əhali və infrastrukturaya qarşı yönəlməli təxribat fəaliyyətləri diqqətə çatdırılmışdır. Qeyd edilməlidir ki, Ermənistan tərəfi beynəlxalq humanitar qanunlara və prinsiplərə məhəl qoymayaraq, məqsəddi şəkildə qonşuların qarşısındakı xətindən xeyli uzaqda olan mülki yaşayış məntəqələrini hədəfə alaraq artilleriya atəşinə tutur.

Əlavə olaraq, sosial media vasitəsilə ermənilərin yaydığı saxta xəbərlər və həqiqətləri əks etdirməyən məlumatlar barəsində də məlumat verilmişdir.

Azərbaycan dövləti beynəlxalq tərəfdaşlığa yüksək dəyər verir. Bunun nəticəsidir ki, regionda sabitləşdirici faktor qismində çıxış edən ölkəmiz istər digər dövlətlər, istərsə də beynəlxalq təşkilatlar üçün böyük maraq kəsb edir. Xüsusilə, bütün məsələlərə ədalət və hüquq prizmasından yanaşmağımız təqdir olunur - birmənalı şəkildə Azərbaycan sülh, sabitlik və etimad nümunəsi kimi önə çəkilir.

Bu mənada, Azərbaycan dövləti beynəlxalq platformalarda hörmət və ehtiramla qarşılanır - sabitlik və inkişafa hədəflənmiş siyasətimizin ayrı-ayrı ştixləri maraqla dinlənir. BMT Baş Assambleyasının 79-cu sessiyasının ümumi müzakirələrində çıxış edən Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ölkəmizin yeni çağırışlar və müasir standartlar üzərindən global problemlərin həllindəki təşəbbüskar mövqeyini bir daha dilə gətirib. Bildirilib ki, Azərbaycan bütün sahələr üzrə dünya dövlətlərinin yaxın əməkdaşlığında maraqlıdır...

Ayrı-seçkilik olmadan canlandırılmış və islahatlar aparılmış çoxtərəfli sistemin tərəfdarıyıq

Vurğulandığı kimi, müasir global çağırışları əsas götürərək çoxtərəfli əlaqələrin inkişafını hədəfləyən Azərbaycan qısa zaman kəsiyində mühüm uğurlara imza atıb. Son 20 ildə beynəlxalq münasibətlər sisteminə olduqca aktiv mövqe tutmuş ölkəmiz çoxtərəfliyi təşviqi ilə bağlı mühüm bir yol keçib - yürütdüyü çoxvektorlu xarici siyasət kursu Azərbaycanın bugünkü uğurlarının ən mühüm komponentlərindən birinə çevrilib. Yerləşdiyi geocoğrafi məkan siyasi nöqtəyi-nəzərdən kətkətlizmlərin davamlı hal aldığı regiona kimi dəyərləndirilsə də, Azərbaycan Cənubi Qafqaz da daxil olmaqla hətta sərhəddindən kənarda yerləşən ölkələr üçün də sabitləşdirici faktor kimi çıxış edib. Təsədüfi deyil ki, həm sivilizasiyaların, həm də mədəniyyətlərin qovşağı kimi karakterizə olunan Cənubi Qafqazın aparıcı aktoru olan Azərbaycan bu gərgin situasiyada bütün ölkələr üçün yeni siyasi əməkdaşlıq zəmini formalaşdırıb. Xarici işlər naziri öz çıxışında vurğulayıb ki, çoxtərəfliyin davamlı eroziyası fonunda Birləşmiş Millətlər Təşkilatının beynəlxalq homarəyliyi və əməkdaşlığı gücləndirməyi davam etdirməsi çox vacibdir: "Azərbaycan mərkəzində BMT dayanmaqla, beynəlxalq hüququn hamı tərəfindən qəbul edilmiş norma və prinsiplərinin ciddi riayət olunmasına və ayrı-seçkilik olmadan təbiiq edilməsinə əsaslanan canlandırılmış və islahatlar aparılmış çoxtərəfli sistemin tərəfdarıdır".

Azərbaycan çoxtərəfliyin gücləndirilməsində ön sırada yer alıb

Azərbaycanın çoxtərəfliyə sədaqətinin ən bariz nümunələrindən biri isə Qoşulmama Hərəkatına edilmiş uğurlu sədrlik dönməkdir. 4 il ərzində ölkəmizin BMT-dən sonra ikinci böyük siyasi təsisat olan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi əksər üzv dövlətlər tərəfindən nümunəvi sədrlik olaraq hələ də təqdir edilməkdədir. 2019-cu ilin 25-26 oktyabr tarixlərində keçirilmiş Bakı Sammitindən sonrakı müddətdə Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edən Azərbaycan üzv ölkələr tərəfindən iki dəfə yekdil fikirlə dəstəklənib - həm sədr seçkisi zamanı, həm də sədrlik müddətimiz uzadılan zaman. Bu platforma Azərbaycanın global müstəvidə oynayan biləcək mühüm rolu bütün dünyaya nümayiş etdirdi - Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi dövründə global əhəmiyyətli çox mühüm təşəbbüslər irəli sürüb. Bu təşəbbüslər həm Qoşulmama Hərəkatının imicinin möhkəmlənməsinə, həm də bu beynəlxalq təsisatın müasir dünya siyasətində funksional aktor kimi mövqeyinin güclənməsinə əhəmiyyətli töhfə olub. Ceyhun Bayramov çıxışında vurğulayıb ki, Azərbaycan hər zaman beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyin, konfessiyalar və mədəniyyətlərarası dialoqun təşviq edilməsində, Dayanıqlı İnkişaf Gündəliyinə töhfə verilməsində və global həmrəylik və çoxtərəfliyin gücləndirilməsində ön sırada yer alıb: "2019-2023-cü illər ərzində Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi Hərəkatın yüksələn rolu və beynəlxalq əlaqələrdə əməkdaşlıq ruhuna artan töhfəsi ilə müşayiət olunub. Çoxtərəfliyin eroziyaya uğradığı bir vaxtda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, zəti-aliləri cənab İlham Əliyevin uzaqgörən liderliyi altında beynəlxalq həmrəyliyin gücləndirilməsi və global çağırışlara qarşı kollektiv həll yollarının təşviqi istiqamətində qətiyyətli addımlar atılıb. "Həç kəsi geridə qoymamaq" kimi nəcib çağırışı rəhbər tutan Azərbaycan ehtiyacı olan inkişaf etməkdə olan ölkələrə dəstəyini davam etdirir. Biz 2020-ci ildən bəri 140-dan çox ölkəyə 330 milyon ABŞ dolları dəyərində humanitar, iqtisadi və texniki dəstək göstərmişik".

ramov çıxışında vurğulayıb ki, Azərbaycan hər zaman beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyin, konfessiyalar və mədəniyyətlərarası dialoqun təşviq edilməsində, Dayanıqlı İnkişaf Gündəliyinə töhfə verilməsində və global həmrəylik və çoxtərəfliyin gücləndirilməsində ön sırada yer alıb: "2019-2023-cü illər ərzində Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi Hərəkatın yüksələn rolu və beynəlxalq əlaqələrdə əməkdaşlıq ruhuna artan töhfəsi ilə müşayiət olunub. Çoxtərəfliyin eroziyaya uğradığı bir vaxtda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, zəti-aliləri cənab İlham Əliyevin uzaqgörən liderliyi altında beynəlxalq həmrəyliyin gücləndirilməsi və global çağırışlara qarşı kollektiv həll yollarının təşviqi istiqamətində qətiyyətli addımlar atılıb. "Həç kəsi geridə qoymamaq" kimi nəcib çağırışı rəhbər tutan Azərbaycan ehtiyacı olan inkişaf etməkdə olan ölkələrə dəstəyini davam etdirir. Biz 2020-ci ildən bəri 140-dan çox ölkəyə 330 milyon ABŞ dolları dəyərində humanitar, iqtisadi və texniki dəstək göstərmişik".

Ermənistan konstitusiyaya dəyişikliklərini həyata keçirməklə...

44 günlük Vətən müharibəsi yerləşdiyimiz geocoğrafiyada yeni siyasi-hərbi, iqtisadi-ticarəti reallıqlar formalaşdırıb. Burada əsas amil kimi təhlükəsizlik arxitekturasının gücləndirilməsi məsələsi dayanır ki, 2023-cü ilin sentyabrında baş tutmuş antiterror tədbirləri burada əhəmiyyətli rola malik olub. Azərbaycan 30 ilə yaxın davam etmiş işğal faktını ortadan qaldırmaqla böyük və strateji bir məkanda yeni münasibətlər sisteminin yaradılması üçün zəmin formalaşdırıb - 2022-ci ildən Azərbaycanın təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş sülh prosesi bunu faktoloji şəkildə isbatlayır. Azərbaycan bölgədə dəyişməçiliyin deyil, əməkdaşlığın və tərəfdaşlığın, normal münasibətlər sisteminin qurulmasının tərəfdarı kimi çıxış edir.

BMT Baş Assambleyasının 79-cu sessiyasının ümumi müzakirələrindəki çıxışında Azərbaycanın XİN başçısı onu da deyib ki, Ermənistanla silahlı münaqişənin sona çatması və Azərbaycanın suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün bərpası Cənubi Qafqazda tamamilə yeni şərait yaradır. Onilliklərdən sonra ilk dəfə bölgədə sabitlik əldə edilib, de-fakto sülh bərqərar olub: "Məhz Azərbaycan hərbi işğala son qoymaqla, hər iki tərəf üçün nəhayət düşməncilik səhifəsini arxada qoymaq və məhrəban qonşuluq münasibətlərinə başlamaq üçün şərait yaradan tərəfdir. Azərbaycan bu prosesə 44 günlük Vətən müharibəsindəki qələbəsinə dərhal sonra başlayıb. Bu təklif münaqişənin onlarla şəhərin, yüzlərlə qəsəbə və kəndin yerli-yeksan edilməsi, tarixi və mədəni irsin hər bir parçasının dağıdılması və təhqir edilməsi, təbii resursların vəhşicəsinə talan edilməsi formasında indiyədək davam edən sağalmamış yaralarına rəğmən irəli sürülmüşdür. Azərbaycan Ermənistanla bərabər şərtlərdə, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə tuğun olaraq, bir-birinin suverenliyi və ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınması və hörmət edilməsi əsasında sülh təklif etməklə siyasi müdriklik və iradə nümayiş etdirib".

C.Bayramov bildirib ki, son bir il ərzində Azərbaycan və Ermənistan birbaşa ikitərəfli danışıqlar yolu ilə normallaşma prosesində, xüsusilə ikitərəfli müqavilənin

hazırlanması, dövlət sərhədinin delimitasiyası və demarkasiyası, habelə etimad quruculuğu tədbirlərinin işlənilməsi, istiqamətində mühüm irəliləyişə nail olublar. "Azərbaycan təkə öz milli təhlükəsizliyi və rifahı üçün deyil, bütün regionun daha yaxşı gələcəyi naminə möhkəm məsuliyyət hissi ilə hərəkət edərək bu prosesi irəli aparmağa davam edəcəkdir. Bu prosesi məntiqi sonluğa çatdırmaq xüsusunda bizim sədiqliyimiz və qətiyyətimiz dəyişməz olaraq qalır. Normalaşma prosesinin başa çatdırılması üçün Ermənistan konstitusiyaya dəyişikliklərini həyata keçirməklə hüquqi müstəvidə Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından birdəfəlik imtina etməlidir. Ermənistanın hərbi bütöcsünü kəskin artırması, həm ənənəvi, həm də yeni təchizatçılardan külli miqdarda hücum silahları alması, keçmiş münaqişəyə əsaslanan təzisləri və strukturları saxlamaq cəhdləri ilə birlikdə konstitusiyaya dəyişikliklərinin həyata keçirilməsi xüsusunda səhlənkarlıq normalaşma prosesini xələl gətirir", - deyən XİN başçısı əlavə edib ki, Azərbaycanın suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün tanınması məsələsi hüquqi boşluqda qaldığı, habelə, daxili hüquqi və ya siyasi ssenarilərdən asılı olduğu təqdirdə, sülh və məhrəban qonşuluq münasibətlərinin qurulması dayanıqlı və dənəməz ola bilməz. Qonşulara qarşı irredentizm və ərazi iddialarının səbəb olduğu bu qədər ağır və iztirablardan sonra "yarımçıq sülh" seçim ola bilməz: "Azərbaycan bu kritik məqamda normalaşma prosesinin başa çatdırılması üçün qalan əngəlləri aradan qaldırmaq məqsədilə tam məsuliyyət hissi ilə təcili addımlar atmağa çağırır. Ermənistanın beynəlxalq hüquqdan irəli gələn, habelə sülh prosesində öncədən üzərinə götürdüyü öhdəliklərə əməl etməklə bağlı məsuliyyəti ilə yanaşı, bütün beynəlxalq ictimaiyyətdə tərəfləri haqqı, dayanıqlı və əbədi sülhün bərqərar olmasına təşviq etmək məsuliyyəti daşıyır. Belə bir sülhə nail olunması tərəflərdən birinin digərinə qarşı manipulyasiya edilməsi və ya onlar arasında bölünür xətlərin çəkilməsi yolu ilə əldə edilməsi gözlənilən hər hansı dividenddən üstün tələməlidir. Dünyanın başqa bölgələrində iztirablara səbəb olmuş uğursuz təcrübələrin revanşizmi qızdırmaq yolu ilə Cənubi Qafqaza sınaqdan keçirmək cəhdlərinə son qoyulmalıdır".

Qərbi Azərbaycan İcmasının qayıdış hüququndan istifadə etmə çağırışları

Vurğulandığı kimi, Azərbaycan bütün məsələlərə yanaşmasında ədalət və hüquq prizmasından yanaşır - bu mənada, biz digər dövlət və təşkilatların da yanaşmalarının məhz bu kriteriyalara söykənməsini arzulayırıq. 30 il ərzində davam etmiş ədalətsizlik və cəzasızlıq şəraiti artıq bitib - beləliklə, ağır müharibə cinayətləri və insanlıq əleyhinə cinayətlərlə bağlı ədalətin təmin edilməsi keçmiş münaqişənin yollarının sağdılması baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Nazir Ceyhun Bayramov bildirib ki, cinayətkarların cəzasızlığına son qoyulması qurbanların hüquq və mənafələrinin təmin edilməsinə xidmət etməklə yanaşı, həmçinin münaqişədən sonrakı haqqı normallaşma və barışığa aparın yolda əsas ilkin şərtlərdir: "Bu baxımdan münaqişə nəticəsində itkin düşmüş 4000-ə yaxın azərbaycanlının taleyinə aydınlıq gətirilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu problemin həlli təcili cavabdehlik, qurbanların və onların ailələrinin hüquqları baxımından deyil, həm də münaqişədən sonrakı barışığı və normallaşma üçün vacibdir".

Paralel olaraq Ermənistandan qovulmuş 300 minə yaxın azərbaycanlı, beynəlxalq hüquq normaları kobud şəkildə pozulmaqla, öz ata-baba yurdlarından məhrum qalmaqda davam edir. Nazir vurğulayıb ki, Qərbi Azərbaycan İcmasının dialoqa başlamaq və vətənə təhlükəsiz və ləyaqətli qayıdışı təmin etmək üçün dəfələrlə çağırışlarına baxmayaraq, Ermənistan hökuməti onların Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsində, Mülki və Siyasi Hüquqlar Haqqında Beynəlxalq Paktı, Qaçqınların Statusu Haqqında Konvensiyada və digər mühüm beynəlxalq aktlarda təsbit olunmuş qayıdış hüququndan istifadə etmələrini rədd edir.

Minalar ərazilərimizin bərpasını ləngidir

Beləliklə, yaşadığımız region özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyur. Azərbaycan işğaldan azad etdiyi torpaqların dirçəldilməsi, həmin ərazilərin sakinlərinin böyük qaydışı üçün geniş miqyaslı fəaliyyət ortaya qoyur. Artıq bir sıra ərazilərin sakinlərinin öz doğma yurd-yuvalarında yaşamaq hüququ bərpa olunub. Azərbaycan dövləti ermənilər tərəfindən dağıdılmış ərazilərin tam bərpası üçün əlindən gələni əsirgəmir. Amma burada bözi maneələr hələ də qalmaqdadır - belə ki, Ermənistan 30 ilə yaxın işğal altında saxladığı ərazilərimizin böyük hissəsini minalayıb ki, bu da həmin ərazilərin bərpasını xeyli ləngidir.

Xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov qeyd edib ki, Azərbaycan ölkə daxilində genişmiqyaslı münaqişədən sonrakı bərpa və yenidənqurma işlərinə başlayıb. Bu, yüz minlərlə azərbaycanlının öz evlərinə təhlükəsiz və ləyaqətli qayıtmaları kimi pozulmuş hüququn bərpasıdır.

larından istifadə haqqını təmin etmək məqsədi daşıyır: "Hökumətin yorulmaz səyləri sayəsində hərbi işğal zamanı misli görünməmiş dağıntıların şahidi olmuş ərazilərə yenidən həyat qayıdır. Təəssüf ki, Azərbaycan ərazilərinin mina və digər partlayıcı qurğularla kütləvi şəkildə çirkləndirilməsi bərpa və yenidənqurma işlərinin rəvan gedişatına ciddi maneə olaraq qalır. 2020-ci ildə münaqişə bitəndən bəri 377 nəfər, o cümlədən mülki şəxslər minaların qurbanı olub. Bunu nəzərə alaraq, Azərbaycan DİM18, mina təhlükəsi ilə mübarizəyə dair fəaliyyətlər üzrə milli məqsədi təqdim edib. Problemin miqyasını nəzərə alaraq, Azərbaycanın humanitar minatəmizləmə potensialının gücləndirilməsi üçün beynəlxalq dəstəyin artırılmasına təcili ehtiyac vardır".

Ceyhun Bayramov Quterres ilə görüşüb...

Yeri gəlmişkən, Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov BMT Baş Assambleyasının 79-cu sessiyası çərçivəsində BMT-nin Baş katibi Antonio Quterres ilə də görüşüb. Görüşdə Azərbaycan və BMT arasında mövcud əməkdaşlıq gündəliyi, Azərbaycanın BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına hazırlıq işləri, habelə postmünaqişə dövründə bölgədə mövcud vəziyyət müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov Azərbaycanın BMT, onun ixtisaslaşmış qurumları ilə əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirdiyini bildirib. Xüsusilə, COP29 Sədrliyimiz çərçivəsində aktiv əməkdaşlığımızın sədrliyin uğurla həyata keçirilməsində mühüm rol oynadığı diqqətə çatdırılıb.

COP29 Sədrliyimiz çərçivəsində prioritet istiqamətlər və sədrlik təşəbbüsləri barədə qarşı tərəfi

raflı məlumatlandırın nazir Ceyhun Bayramov COP29 çərçivəsində, xüsusilə İqlim Maliyyəsi üzrə Yeni Kollektiv Kəmiyyət Məqsədinin razılaşdırılması istiqamətində aktiv fəaliyyət apardığını bildirib.

Postmünaqişə dövründə bölgədə mövcud vəziyyət və reallıqlar, keçmiş məcburi köçkünlərin öz evlərinə ləyaqətli qayıdışının təmini istiqamətlənən bərpa və quruculuq işləri, habelə Azərbaycan-Ermənistan normalaşma prosesi, ikitərəfli danışıqlar, habelə sülh müqaviləsinin imzalanmasının qarşısında duran əsas çağırışlar barədə ətraflı məlumat verilib.

İkitərəfli danışıqlar prosesi çərçivəsində əldə olunan bir sıra irəliləyişlərə baxmayaraq, Ermənistan konstitusiyası, habelə digər qanunvericilik aktlarında ölkəmizə qarşı ərazi iddialarının sülh qarşısında əsas maneə olduğu vurğulanıb.

Görüşdə yeni əməkdaşlıq istiqamətləri və qarşılıqlı maraq kəsb edən digər mövzular ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

P.SADAYOĞLU

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi"nin maliyyə dəstəyi ilə "Fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi" istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Mətbuat demokratiyanı dərinləşdirən, siyasi inkişafa təkan verən qüdrətli vasitədir. Sivilizasiyaya inkişaf etdikcə, cəmiyyətin və dövlətin idarə olunması təkmilləşdikcə artıq azad söz daşıyıcısı sayılan mətbuatın sərbəst və maneəsiz fəaliyyətinə də imkan yaranmışdır. Buna qədər isə mətbuat qadağa və

repressiyalardan keçmiş, senzura nəzarətinə dözməli olmuş, bəzən isə "icazə verilən həddə" azad və sərbəst fəaliyyət göstərmişdi.

Azərbaycanın siyasi həyatında sözün azadlığı uğrunda mübarizələr müxtəlif tarixi mərhələlərdən keçib. Mətbuat və onun əsas silahı olan söz də, azad düşüncə də haqqı azadlığa yalnız 20-ci əsrin sonlarında qovuşdu. Azərbaycanın, xalqın azadlıq savaşında cəmiyyətin bütün zümrələrini səfərbər edib mübarizəyə qaldıran illər də elə söz fədailəri idilər.

Mövzu barədə "Yeni Azərbaycan" a açıqlama verən millət vəkili Azər Badamov bildirib ki, hər bir ölkənin mədəniyyətinin inkişafı ədəbiyyatın inkişafı ilə bağlı olduğu kimi, onun siyasi vəziyyəti də mətbuat azadlığı ilə bağlıdır. O xalq xoşbəxt və azaddır ki, onun mətbuatı azad və müstəqil olsun: "Bu baxımdan ölkəmiz yerli mətbuatı xüsusi önəm verir, onun heç bir qüvvədən asılı olmadan, yalnız demokratik dəyərlərə xidmət etməsinə diqqət yetirir. Düşünürəm ki, söz və mətbuat azadlığı dedikdə ilk növbədə məsuliyyət hissi əsas amil kimi nəzərə alınmalıdır. Çünki söz azadlığı, mətbuat azadlığı o demək deyil ki, hər kəs istədiyini yazsa, istədiyi fikri bildirsə bilər. Təbii ki, təkə mətbuat orqanları, KİV nümayəndələri yox, hər

birimiz azərbaycanlı olaraq, məsuliyyət hissini unutmamalı və bu hissədən çıxış edərək, hərəkət etməliyik. Ona görə də, bugünkü jurnalist təşkilatları, müxtəlif dövlətlər söz azadlığı ilə bərabər, eyni zamanda reket jurnalistika ilə də mübarizə aparırlar. Bunun üçün dünya dövlətlərinin, o cümlədən Azərbaycanın da qatıldığı tədbirlər keçirilir, ölkədə şəffaf, müstəqil, eyni zamanda xalqdan başqa heç kimə xidmət etməyən mətbuatın inkişafı üçün mübarizələr

aparırlar".

Hazırda respublikamızda çoxsaylı gəzət və jurnalların nəşr olunduğunu vurğulayan

Azadlıq sözdən başlayır! İfadə sərbəstliyi hərtərəfli inkişaf üçün vacibdir...

deputat bildirib ki, müasir dövrdə informasiya texnologiyalarının inkişafı Azərbaycan mətbuatını global informasiya şəbəkəsinin bir hissəsinə çevirib: "Bütün dünyada gedən globalaşma prosesi mətbuatdan da yən keçməyib. Bu gün yüzlərlə jurnalist beynəlxalq təşkilatların dəstəyi ilə təşkil olunan peşə artımı kurslarında trening və təkmilləşmə kursları keçirlər. Peşəkar jurnalistlər ölkədə və onun xaricində baş verən ictimai, siyasi, mədəni hadisələri tam obyektiv işıqlandırır, onları təhlil edir və oxucuya qərəzsiz, düzgün çatdırırlar. Belə jurnalistlər ictimai-siyasi, iqtisadi, mədəni, elm və texnika sahələrindəki nöqsanları qərəzsiz mövqedən açıq, göstərir və onların həlli istiqamətində aradırmalar aparırlar.

Zaman göstərdi ki, söz və mətbuat azadlığının bərqərar olması davamlı prosesdir və Prezident İlham Əliyev Ulu Öndərdən sonra bu təkmilləşdirmə prosesinin estafetini uğurla davam etdirməyə başladı. Bu gün də deyə bilirik ki, Azərbay-

can elə bir demokratik mühitdir ki, burada bütün xalqların və millətlərin birgə yaşama-sı, fəaliyyət göstərməsi, eləcə də işğızır mühit yaradılması üçün hər cür şərait mövcuddur. Təbii ki, bu mövcudluğu bir çox hallarda daxiləki və xaricəki qara qüvvələr görmək istəmir, ölkəmizin əleyhinə təbliğatlar aparır, məmləkətimizdə mövcud olan demokratik prinsiplərə, hüquqi azadlıqlara və fikir plüralizminə kölgə salmaq istəyirlər. Hətta bu cür qara qüvvələr, daha doğrusu, sapı özümüzdən olan baltalar xaricəki düşmənlə qüvvələrlə birləşərək ölkəmizə qarşı qarayaxma kampaniyalarını davam etdirirlər. Həmin zərərli ünsürlər hətta İkinci Qarabağ savaşında və eləcə də 24 saatlıq lokal anti-terror əməliyyatının keçirildiyi gündə də yən düşmənin dəyirmanına son tökdülər və onlardan heç nə ilə fərqlənmədilər. Amma Azərbaycan bir daha dünyaya sübut etdi ki, bizim xalq başı dəyərlərə və demokratik prinsiplərə yüksək qiymət verir".

Yeganə BAYRAMOVA

Diplomatiya, yoxsa müharibə?

Livana bombalandı...

İsrail Həsən Nəsrullah da daxil olmaqla, “Hizbullah”ın aparıcı simalarına qarşı əməliyyat keçirdi

Son bir neçə gündə Yaxın və Orta Şərqdə baş verənlər “tarixi qarşıdurmalar”ın yeni mərhələsinə yaradacaq. “Hizbullah” təşkilatının baş katibi Həsən Nəsrullahın, eləcə də qruplaşmanın daha bir neçə aparıcı simasının öldürülməsi və Beyrutun bombalanması prosesi daha da qızışacağına deməyə əsas verir.

“Hizbullah” komandanları öldürüldü...

Xatırladaq ki, İsrail ordusunun Livanın paytaxtı Beyrut şəhərinin cənub məhəllələrini bombalaması nəticəsində Hizbullah lideri Həsən Nəsrullah ölüb. Türkiyə mətbuatının yazdığına görə, Hizbullahın nəzarətində olan Dahiye rayonunda çoxmərtəbəli yaşayış binaları və yeraltı sığınacağın bombalanması nəticəsində Hizbullahın bir sıra tanınmış simaları da həyatını itirib. Bombalanma nəticəsində İran İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun (SEPAH, Silahlı Qüvvələrin elit bölmələri) Qüds Qüvvələrinin komandiri Abbas Nilforuşan da öldürülüb. İranın “Mehr” informasiya agentliyinin yaydığı məlumata görə, Nilforuşan İsrailin Beyrutda endirdiyi zərbələr zamanı Həsən Nəsrullahla birlikdə həlak olub.

Hava hücumu zamanı “Hizbullah”ın kəşfiyyat rəisi Həsən Xəlil Yasin də öldürülüb. O, öldürülməmişdən öncə Hizbullah rəhbəri Həsən Nəsrullahın mümkün varisləri arasında ən real namizəd sayılırdı. Onunla yanaşı Cənub Cəbhəsinin komandanı Əli Karaki də öldürülüb. Ardından isə İsrail Ordusu Hizbullahın Preventiv Təhlükəsizlik Bölməsinin komandiri və İcra Şurasının üzvü Nabil Kaukun da öldürüldüyünü açıqlayıb.

Onlardan başqa, hücum nəticəsində ölənlər arasında Həsən Nəsrullahın şəxsi mühafizə xidmətinin rəisi İbrahim Hüseyn Cazini, Həsən Nəsrullahın məsləhətçisi Samir Taufik Diab, Hizbullahın qüvvələrinin formalaşdırılmasına məsul şəxs Abd al-Amir Məhəmməd Sibli, Hizbullahın atəş gücünə məsul şəxs Ali Navaf Ayub də olub.

Bombalanma nəticəsində həyatını itirənlər arasında Hizbullahla yanaşı HƏMAS-ın da tanınmış simaları olub. Şərif Əbu əl-Əmin hava hücum nəticəsində öldürülüb.

Ərəb ölkələri susur...

Baş verənlərlə bağlı açıqlanan fikirlər birmənalı deyil - bəzi mənbələr İsrailin hava hücumlarına artıq bir müddətdir ki, hazırlaşdıqlarını idda etməyə, bir sıra nəşrlər hücumun Təl-Əviv - Vaşinqton razılaşması əsasında ortaya çıxdığını iddia edir. İranın isə Hizbullah hərəkətinə kömək etmək üçün qo-

şun göndərmək planı yoxdur. Bunu İran Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Naser Kənanı deyib. “Livana və Fələstin də daxil olmaqla Yaxın Şərq regionunun hökumətləri, ölkələri və bütün xalqları sionist rejimin təcavüzündən qorunmaq üçün bütün lazımi imkanlara malikdirlər. Livan bu işğal rejimini möhkəmlətməyə qadir olduğunu sübut etdi. İran İslam Respublikasının könüllülər və ya yardımçı qüvvələr göndərməsinə ehtiyac yoxdur”, - deyərək Kənanı bildirib.

Türkiyənin “Milliyyət” qəzeti isə Həsən Nəsrullahın öldürülməsinə müxtəlif ölkələrdən verilən reaksiyalardan yazıb. Yaxın Şərqin bir çox dövlətləri Nəsrullahın öldürülməsini sükutla qarşılayıblar. Rəsmi Ər-Riyad Livanın suverenliyini və regional təhlükəsizliyini qorumaqla bağlı çağırış edib. Digər Kərfəz ölkələri - Qətər, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ) və Bəhreynin baş verənlərlə bağlı açıqlamalarında Hizbullah lideri Nəsrullahın adı çəkilməyib. Xatırladaq ki, Ərəb Liqası 2016-cı ildə Hizbullahı “terror təşkilatı” olaraq tanıdıq. Bu ilin əvvəlində isə bununla bağlı mövqə dəyişmişdi. BƏƏ və Bəhreyn isə 2020-ci ildə ABŞ-in təşəbbüsü ilə İsraillə münasibətlərini normalaşdırmaq üçün addımlar atmağa qərar vermişdi. Bölgənin ən böyük müsəlman ölkəsi olan Səudiyyə Ərəbistanının da İsraillə müqavilə imzalayacağına dair xəbərlər yayılısa da, Qəzza zolağında baş verənlər bunun qarşısını aldı.

Naim Kasım: Biz hazırıq...

Hizbullahın baş katibinin müavini Şeyx Naim Kasım televiziya da yayımlanan çıxışında peyçer partlamalarına və təşkilatın rəhbərlərinin öldürülməsinə baxmayaraq mübarizəni davam etdirəcəklərini bildirib. O bildirib ki, “İsraililərlə quru əməliyyatı istəyirlərsə, biz tamamilə hazırıq, müqavimət qüvvələri buna hazırdır. İsrail öz məqsədlərinə çat bilməyəcək”.

ABŞ-in baş verənlərdə ölənin olduğunu bildiren Kasım Həsən Nəsrullahın əvədicisini də açıqlayıb. Livan “Hizbullah”ının lideri Həsən Nəsrullahı Seyid Haşim Səfiuddinin əvəz edəcəyi gözlənilir.

Haşim Səfiuddin kimdir?

Haşim Səfiuddin 1964-cü ildə Livanın cənubundakı Deyr Qanun əl-Nahrda nüfuzlu şiə ailəsində anadan olub. “Hizbullah”ın yüksək vəzifəli rəsmisi Həsən Nəsrullahın ana tərəfdən əmisi oğludur. O, hərəkətin İcraiyyə Şurasının rəhbəri, təhlükəli beynəlxalq terrorçu sayılır, “Hizbullah”ın “ikinci

nömrəsi” hesab olunur. 2017-ci ildə ABŞ Dövlət Departamenti onu terrorçu kimi tanıyıb. Livana geri çağırılana qədər Haşim Səfiuddin Nəcəf (İraq) və Qumda (İran) Nəsrullahla ilahiyyat təhsili alıb. 1995-ci ildə o, hərəkətin ən yüksək qurumu olan “Məclis əş-Şura”ya (Məşvərət Məclisi) təyin edilib.

Haşim Səfiuddin “Cihad Şurası”nın rəhbəri təyin olunub. O, “Hizbullah”ın üç əsas liderindən biridir - digər ikisi İsrail qüvvələri tərəfindən öldürülən Həsən Nəsrullah və Naim Kasımdır. 2006-cı ildə baş katib vəzifəsinə Həsən Nəsrullahın mümkün varisi kimi onun namizədliyi göstərilib. 2020-ci ilin iyun ayında oğlu Seyid Rza Haşim Səfiuddin keçmiş Qüds Qüvvələri komandiri Qasim Süleymanın qızı Zeynəb Süleymani ilə evlənib.

Netanyahu: İsrailin gücünü göstərir...

İsrail tərəfinin yanaşması isə ədalətin bərpa edilməsi şəklindədir. İsrailin Baş naziri Benyamin Netanyahu bildirib ki, Yəmənin və Livandakı zərbələr Yaxın Şərqdə güc balansını dəyişən İsrailin gücünü göstərir. “Biz Qəzzada HƏMAS-ı məğlub etdik, onun komanda zəncirinin böyük hissəsini məhv etdik, Livanda Hizbullahla böyük zərbə vurduq, onun lideri Həsən Nəsrullahı və yüksək səviyyəli komandirlərini məhv etdik. Paralel olaraq bir müddət əvvəl İsrail Müdafiə Qüvvələri Yəməndə husilərə yenidən zərbələr endirib. Hər kəs əhatə dairəsini görür, hər kəs hədəflərə atılan atəşi görür, hamı bizə hücum edənlərin ödədiyi bədəli görür”, - deyərək Netanyahu qeyd edib.

İsrail baş nazirinin sözlərinə görə, onun ölkəsi indi “böyük, lakin eyni zamanda çətin günlər yaşayır”, “yeddi cəbhədə müharibə” aparır.

“Əla günlərdir, çünki biz Yaxın Şərqdəki strateji realığı dəyişirik. Dəyişən güc balansını İsrailin qalib gəlməsi ilə bölgəmizə yeni ittifaqlar ehtimalını da gətirir. Düşmənlərimiz və dostlarımız yenidən İsraili güclü, qətiyyətli, qüdrətli ölkə kimi görürlər”, - de-

yər Netanyahu bildirib.

İsrail Müdafiə Qüvvələri (IDF) Livana sərhəd yaxınlığında ölkənin ərazi sularına girən pilotsuz uçuş aparatının vurulduğunu bildirib. Bu barədə IDF-in mətbuat xidməti məlumat yayıb. Qeyd olunub ki, hava həyəcanı siqnalı protokola uyğun olaraq atəş salınmayıb. Hərbiçilər əlavə ediblər ki, PUA İsrail Hərbi Dəniz Qüvvələrinin raket korveti tərəfindən vurulub. PUA-nın növü açıqlanmır.

Livandan Qüdsə hücum

“Hizbullah”ın Livandan Qüdsə doğru çoxlu sayda uzaqmənzilli raket atdığı bildirilir. Bu barədə “Times of Israel” məlumat yayıb. Bu, davam edən döyüşlər zamanı “Hizbullah” tərəfindən həyata keçirilən ən uzunmənzilli raket hücumudur. Məlumatla görə Livana sərhəddən təxminən 140 kilometr içəridə yerləşən bölgələrdə siren səsleri eşidilib. Livandan Qüds və onun ətraf ərazilərinə 100-dən çox raket atıldığı bildirilir. Qüdsün ətraf bölgələrində elektrik enerjisinin kəsilməsinin infrastrukturun zədələnməsi səbəbindən baş verdiyi ehtimal olunur.

Gözlər Tehrana dikilib...

Maraqlıdır ki, İran rəhbərliyinin məsələyə münasibəti olduqca təmkinli şəkildə olub - siyasi ekspertlərin fikrinə, onlar məsələnin nə qədər ciddi olduğunu fərqləndirir. Qərb nəşrlərinin iddiasına görə, prezident Pezeşkian bunun Netanyahu-nun müharibəni genişləndirmək üçün qurduğu bir tələ olduğunu düşünür və İranın bu tələyə düşməməli olduğunu bildirir. Adının çəkilməyən istəməyən mənbənin məlumatına görə, İranın ali dini lideri Ayətullah Əli Xamənei yaxın dostu Həsən Nəsrullahın ölümündən çox təsirlənib və yas saxlayır, amma yəndə də sakit və pragmatik mövqə tutur. Nəsrullahın ölümündən sonra Xamənei açıqlamasında qəzəbli ritorikadan çox, ölçülü ton da çıxış edib. Analitiklərin fikrinə, Xamənei İsrailə qarşı cavabı İranın yox, Hizbullahın verəcəyini, İranın isə dəstək rolunu oynayacağını bildirib.

Livan diplomatik yolu seçir

Livan Baş naziri Nəcib Mikati Beyrutda mətbuat konfransında İsrailə böhranın diplomatik həldən başqa yolunun olmadığını bildirib. Baş nazir deyib ki, Livanın cənubunda münasibətlərin tərəflərinin BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1701 sayılı qətnaməsinin yerinə yetirilməsinə qayıtmasını qəbul etməyir. Bu qətnamə 2006-cı ildə müharibəyə son qoyub. “Qan axması davam etməməlidir. Livanın üçün cavabı diplomatiyadan başqa həll variantı yoxdur. Biz razılaşmaya

gədcəyik, Livan Ordusu da qarşıya qoyulan missiyasını yerinə yetirməyə hazırdır”.

Mübarizə davam edəcək...

İsrail Hərbi Hava Qüvvələri Livandakı “Hizbullah” hərəkətinə qarşı əməliyyatı yekunlaşdırıb. Bu barədə İsrail Ordusunun mətbuat xidməti məlumat yayıb. Qeyd olunub ki, Livanda ümumilikdə 120-yə yaxın müxtəlif hədəf vurulub. İsrailin müdafiə naziri Yoav Qalant bildirib ki, onun ölkəsi üçün əlçatmaz yer yoxdur: “İsrail Hərbi Hava Qüvvələrinin nəzarət qüvvəsini ziyarət etmə, orada Husi terror təşkilatına qarşı zərbin izlədim. Mesajımız aydındır: heç bir yer bizim üçün çox uzaq deyil”.

Bununla belə, İsrail Livana sərhədə yüzlərlə ağır texnika götürüb. Bu hazırlıq İsrail ordusunun Livanda quru əməliyyatlarına başlama ehtimallarını artırır. Bir müddət öncə İsrail Müdafiə Nazirliyindən Livanda quru əməliyyatların 48 saat ərzində başlanılacağı açıqlaması verilmişdi.

İsrailin xarici işlər naziri İsrail Katz isə Təl-Əviv rəhbərliyinin Livanda atəşkəsi qəbul etməyəcəyini açıqlayıb. O bildirib ki, mübarizə Hizbullah silahsızlaşdırılana qədər davam edəcək.

“Hizbullah”ın maliyyə direktoru İsrailə qaçdı...

Bir maraqlı nüans isə Livanın bombalanmasının ardından Hizbullahın rabitə mühəndisi və təşkilatın media və maliyyə direktoru Hüseyn əl-Başanın məxfi sənədlər, həssas xəritələr və 5 milyon dollarla birlikdə İsrailə qaçması olub. Livan mənbələrinin məlumatına görə, əl-Başa həmçinin İranın İnqilab Keşikçiləri Korpusu ilə bağlı məxfi sənədləri də özü ilə aparıb. Verilən məlumatlara əsasən, əl-Başanın qaçışı Hizbullah və İran üçün ciddi təhlükəsizlik boşluğu kimi qiymətləndirilir. Onun İsrailə qaçması, təşkilatın və İranın strateji planlarına dair kritik məlumatların üzə çıxma riskini artırır.

Hüseyn əl-Başa Hizbullah daxilində əsas fiqur kimi tanınırdı və təşkilatın maliyyə işlərində, eləcə də əlaqələrdə mühüm rol oynayırdı. Hələlik Hizbullah və İran rəsmiləri bu hadisə ilə bağlı rəsmi açıqlama verməyiblər.

Hücumdan əvvəl Beyruta gələn son diplomat

Hücumdan bir neçə saat əvvəl Fransanın xarici işlər naziri Jan-Noel Barrot Beyrutda olub. O, Livanın baş naziri Nəcib Mikati ilə görüşmüşdü. Fransalı nazir İsrail hücumları başlayandan bəri Beyruta səfər edən ən yüksək səviyyəli diplomatdır.

SADIQ

Qərbin “soyuq” cinayətləri...

Kanadada yerli xalqlara qarşı aparılan soyqırımı siyasəti...

Bəşəri cinayətlər...

Məsələn, Fransanın Afrika-da törətdiyi soyqırımlar, kütləvi qətlər yüz illər keçdikcə xatırlanacaq. Seneqal, Fil Dişi Sahili və Benin kimi ölkələr o illərdə Fransanın qul ticarəti mərkəzləri kimi istifadə edilib və bölgədəki bütün resurslar istismar olunub, əsrlərlə davam edən müstəmləkəçilik dövründə milyonlarla afrikalı həyatını itirib. Bəşər tarixinin ən böyük soyqırımlarından biri sayılan və 800 min insanın həlak olduğu 1994-cü il Ruanda soyqırımında Fransanın rolu artıq tam etiraf edilib - 2008-ci ildə Ruanda hökuməti Fransanı soyqırma hazırlıqdan xəbərdar olub hutu dəstələrinə kömək edərək onlara təlim keçməkdə günahlandırılmışdı. 1945-ci ilin mayın 8-i isə Fransanın Əl-cəzairdə soyqırımının başladığı

tarixdir. Bu soyqırıda 5 milyondan çox müsəlman əlcəzairli həyatını itirib. Beləliklə, Fransanın timsalında Qərbin əsl üzü, əsl siması

ortaya çıxır - təəssüfləndirici haldır ki, Qərb dünyasında Fransanın “davamçıları” da az olmayıb. Həmin ölkələr də başqa rəqəmlərdən insan hüquqlarının istismarı, məhəddləşdirilməsi, hətta soyqırımlarına yol açacaq addımları ilə seçiliblər. Məsələn, Kanada kimi...

Fiziki və emosional zorakılıqla həyatlarını itirən uşaqlar...

darlıq üçün faydalı olmayan torpaqlarda yerləşdirildi, nəticədə onlar arasında aclıq

Bu siyasət xüsusilə XIX əsrin ikinci yarısında daha da genişləndirildi. Haqlı olaraq 1876-cı ildə yerli xalqların rezervasiyalarda yerləşdirilməsi etnik təmizləmə və mədəni soyqırımı aktı olaraq qiymətləndirilir. Belə ki, yerli xalqlar kənd təsərrüfatı və mal-qara yetişdirmədən asılı olmaqla, əsasən qış mövsümündə qida çatışmazlığından və xəstəliklərdən ölməyə məruz qalıb.

Kanada hökuməti yerli xalqlara 2,1 milyard dollar təzminat ödədi...

Bu kimi ayrı-seçkiliyə, hüquqsuzluğa və ayrı - seçkiliyə biganə qalmayanlar da tapılır - 2012-ci ildə yerli xalqların 325 nümayəndəsi Kanada hökumətinə qarşı maddi təzminat tələbi ilə iddia qaldırmışdı. 2015-ci ildə Həqiqətin Tapılması və Barışqı Komissiyası açıqladığı hesabatda həmin inter-

Zorla assimilyasiya...

Kanadada baş verən dəhşətlərlə bağlı ən ağırlı məqamlardan biri isə, 2021-ci ildə Saskatchewan vilayətindən bu tip internat-məktəb həyatının yanında 751 nəfərə aid məzarlıqların tapılması olub. “The Cowessess First Nation” bəyan edir ki, bu, Kanada ərazisində tapılmış ən böyük məzarlıqdır. Bir müddət sonra Britaniya Kolumbiyasında qazıntılar zamanı bu tip məktəb-internatı yaxın 215 yeniyyətmiş məzarlıqı tapılıb. 3 yaşdan yuxarı olan uşaqlar 1900-1971-ci ildə burada dəfn edilib. Baş nazir Trudo bununla bağlı bildirmişdi ki, bütün bunlara gö-

və müxtəlif xəstəliklər geniş yayılmağa başladı. Hüquqi akt diskriminativ (məs: gender diskriminasiyası) olmasına baxmayaraq, o hələ də qüvvədədir.

Yerli xalqlara qarşı bu münasibət fərqli müstəvilərdə daha açıq şəkildə ortaya qoyulur. Məsələn, 1831-1996-cı illərdə kilso tərəfindən idarə olunan yerli xalqlar üçün 130 məktəb-internat fəaliyyət göstərirdi. Onlar yerli xalqların assimilyasiyası siyasətini reallaşdırırdı. Bütün fəaliyyət dövründə həmin məktəblərdən 150 minə yaxın tələbə keçib. Ən azı 3200 uşaq soyuq hava, pis qidalanma və xəstəliklər səbəbindən vəfat edib. Eyni zamanda bir çoxları isə fiziki, seksual və emosional zorakılığa məruz qalıb.

Kanada hökuməti yerli xalqlara 2,1 milyard dollar təzminat ödəməyə razı oldu.

nat-məktəblər sisteminin mədəni soyqırımı adlandırılmışdı. Kanada hö-

rə Kanada məsuliyyət daşıyır. 2022-ci ilin iyulunda isə Roma Papası kilsonin Kanadada yerli xalqları zorla assimilyasiya etməsinə soyqırımı adlandırmışdı.

Köçürmə siyasəti - soyqırımının fərqli üzü...

Bu ölkələrdə soyqırımı yalnız fiziki mənada aparılmayıb - həm də ahiarmiut presedenti müşahidə olunub. Ahiarmiut presedenti isə yerli xalqlarla yalnız mədəni soyqırımın yox, eləcə də real soyqırımın həyata keçirilməsini sübut edir. 1950-ci ildə Kanada hökuməti bir qrup inuitləri öz tarixi torpaqlarından 100 km aralığa köçürməyə qərar verib. Köçürməyə səbəb kimi onların federal işçilərlə ticarətdən olduqca çox asılı olmaları bildirilmişdi. Faktiki onlar izolyasiyada olan adaya köçürüldülər və onlara yaşamaq üçün yemək, infrastruktur və ya tikinti üçün avadanlıq verilmədi. Köçürülmə zamanı isə bir çox insanlar öldü - daha sonra bu qrup 1957-ci ildə yenidən köçürüldü. Bundan sonra daha 3 köçürülmə daha baş verib. Soyqırımı üzrə mütəxəssislər hadisələri Sovet İttifaqında tatarlar və çeçenlərin köçürülməsi ilə müqayisə edirlər. Bu köçürülmə prosesləri zamanı isə icmanın yarısından çoxu məhv oldu. Xatırladaq ki, Kanada 1952-ci ildə Soyqırımı cinayətinin qarşısının alınması və cəzalandırılması haqqında Konvensiyasını ratifikasiyaya etmişdi - amma buna baxmayaraq yerli aborigen əhaliyə qarşı bu tip soyqırımları, köçürmə siyasəti tətbiq olunurdu.

İkinci müstəmləkəçilik...

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, Kanadanın əsl yerli xalqlarından biri hesab olunan inuitlər ov etməklə, balıqçılıqla dolanırdı. Kanadada Greenpeace bu proseslə ciddi mübarizə aparmağa başlayanda, inuitlər əsas peşələri olan ovdan məhrum edildilər. Beləliklə yaşlı fəallar faunanı qorumağa çalışsalar da, yerli xalqların həmin ərazilərdə iş və yaşayış hüququnu məhdudlaşdırdılar. Kanada hökuməti isə onlara real alternativ təklif etmədi - Inuit fəalları bu prosesi ikinci müstəmləkəçiliklə müqayisə edirlər. Bu siyasət nəticəsində inuitlər ənənəvi məskunlaşmış bölgələri tərk etmək məcburiyyətində qaldılar.

S.İSMAYILZADƏ

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmetbuatıyayımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Şahənə MÜŞFİQ

“Allahsız yerdə otur, böyüksüz yerdə oturma”- deyib atalarımız. Azərbaycan, ümumən Şərq mədəniyyətində, eyni zamanda İslam ənənəsində böyüyə hörmət, ahıl insanlara qayğı və ehtiram bir ədəb nümunəsidir. Tanısaq da, tanımasaq da, özümüzdən yaşca böyük insanlara qarşı əlavə bir hörmət, sayğı var qanımızda, canımızda. Bu, ailəmizin verdiyi tərbiyə ilə yanaşı, mənəvi kimliyimizin bizə ötürdüyü genetik kodlarla da əlaqədardır, şübhəsiz.

Yaşı ötmüş, köməyə, yardıma möhtac ahıl insanlara qarşı xüsusi qayğı dövlətimiz tərəfindən də prioritet məsələlərdən biri kimi hər zaman diqqətdə saxlanılır.

Nə yazıq ki, dünya ölkələri arasında bizim kimi ahıllara bu cür həssaslıqla yanaşmayan, onları diqqət və qayğıyla kənar saxlayan ölkələr də az deyil. Təkcə

dövlət səviyyəsində deyil, fərdlər şəklində də böyüyə hörmətlə yanaşmaq getdikcə unudulmaqdadır. Belə halların qarşısını almaq, dünyanın diqqətini bir günlük də olsun ahıl insanlara və onların problemlərinə yönəltmək üçün beynəlxalq səviyyədə onlara özəl gün də təsis olunub.

Bəli, bu gün o gündür - Beynəlxalq Ahıllar Günü...

BMT-nin Baş Məclisi tərəfindən 1992-ci ildə ahılların müdafiəsi ilə bağlı qəbul edilən Qətnaməyə uyğun olaraq, hər il oktyabrın 1-i dünyada, o cümlədən 1993-cü ildən Azərbaycanda da Beynəlxalq Ahıllar Günü kimi qeyd olunur. Bu tarixin beynəlxalq səviyyədə qeyd edilməsi ahıllara diqqət və qayğının artırılması məqsədi daşıyır.

“Sosial xidmət haqqında” Qanuna əsasən, ölkəmizdə yaşı 70-ə çatmış şəxslər ahıl hesab edilir və hazırda ölkəmizdə

Onların diqqətə ehtiyacı var..

Bu gün Beynəlxalq Ahıllar Günüdür

yaşı 70-dən yuxarı olan vətəndaşların sayı 400 minə yaxındır. Belə ki, ötənillik statistikaya nəzərən, ölkə üzrə əmək pensiyaçılarının 333 minə yaxını ahıl vətəndaşlardır. Onlardan 204 mini qadın, 129 min nəfəri kişidir. Ahıl pensiyaçıların 208 min nəfəri 70-80, 115 min nəfəri 80-90 yaşlarında, 10 min nəfəri isə yaşı 90-dan yuxarı olan vətəndaşlardır.

Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən yaşlı insanlara, ahıllara daim diqqət və qayğı göstərilib və həmin insanların qayğı ilə əhatə olunması istiqamətində mühüm tədbirlərə başlanılması təmin edilib. 2003-cü ildən bu siyasət ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilərək daha da gücləndirilib. Dövlət başçısının imzaladığı müvafiq fərman və sərəncamlar, təsdiqlədiyi Dövlət proqramları ahıllara dövlət qayğısının artırılması sahəsində mühüm addımların atılmasına imkan verməklə, onlara daim həssaslıqla yanaşılır.

Eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın sosial cəhətdən həssas olan əhali kateqoriyaları ilə bağlı olan tə-

şəbbülələri bu sahəyə olan dövlət qayğısının bariz nümunəsidir. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən sosial xidmət müəssisələrində, Qocalar evində mütəmadi olaraq xeyirxah aksiyalar, dövlət himayəsində yaşayanlara xoş duyğular, unudulmaz anlar bəxş edən tədbirlər təşkil olunur ki, bu da dövlətin yaşlıların rifahının təmin edilməsi istiqamətində gördüyü işlərə mühüm dəstəkdir.

Həmçinin, təqdirəlayiq haldır ki, BMT-nin Avropa üzrə İqtisadi Komissiyasının Siyasi İcmal buraxılışında Azərbaycan fəal yaşlanma sahəsində müsbət təcrübə nümunəsi olan ölkələr sırasında təqdim edilir.

Əmək pensiyaçıların mühüm bir hissəsi ahıllardır. Ötən dövrdə ölkəmizdə pensiyaların dəfərlə artırılması təmin olunub və olunmaqdadır. Pensiya təminatı sistemində son illərdə humanist yanaşmalar da tətbiq edilməklə, yaşlı nəslin bu təminat növünə əlçatanlığı keyli artırılıb.

Ahıl vətəndaşların bir qismi də İkinci Dünya müharibəsi iştirakçılarıdır. Həmin vətəndaşlar Prezidentin aylıq təqaüdləri ilə təmin edilir ki, bu təqaüdlərin məbləği ötən dövrdə dəfərlə artırılıb. Onlara

pensiya təyin olunarkən pensiyalarına qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada əlavələr hesablanmaqla, hər il 9 May - Qələbə günü ərəfəsində dövlət başçısının sərəncamları əsasında İkinci Dünya müharibəsi iştirakçılarına birdəfəlik maddi yardımlar ödənilməklə yanaşı, dövlət başçısının qayğısı sayəsində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən ötən dövrdə 100-dən çox II Dünya müharibəsi əli mənzillə, 1150-yə yaxın II Dünya müharibəsi əli avtomobillə təmin olunub.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Sosial Xidmətlər Agentliyinin Ahıl şəxslər üçün sosial xidmət müəssisəsində son illərdə müasir tələblərə uyğun şərait yaradılıb.

Qeyd olunan və olunmayan bütün rəqəmlər və mövcud statistika ölkəmizdə ahıl vətəndaşların rifahının yaxşılaşdırılması üçün mühüm tədbirlərin görüldüyünü və onların daim dövlət qayğısı ilə əhatə olunduğunu bir daha göstərir. Amma unutmayaq ki, böyüklərimizin dövlət qayğısından daha çox, onları seven, anlayan, hörmətini saxlayan övladların, nəvələrin, doğmaların məhəbbətinə və bir “necəsen?” sözüne ehtiyacları var. Bunu onlardan əsirgəməyək!

Ruhumuzun qidası!

Yeganə BAYRAMOVA

Yer üzündə min illərdir mövcud olan, bəşəriyyətin ən böyük ixtiralarından biri musiqidir. Bu unikal mədəniyyət dili insanların özünüifadəsinin ayrılmasız hissəsidir, müxtəlif xalqların mədəni ənənələrini və adətlərini özündə əks etdirir. Musiqini həm də ruhun qidası adlandırırlar.

Deyilənə görə, hər bir insanın öz mahnısı var. Qədim Afrika qəbilələrində uşaq dünyaya gələndə onun qulağına öz mahnısını oxuyardılar. Sonra o uşaq böyüdüyi müddətdə qəbiləsinə xas olmayan hərəkətə yol verərdisə, həmin an onun qulağına oxunan mahnını çalar və bununla da uşağı yoluna qayıtması hesab edirdilər.

Yeri gəlmişkən, bu gün Beynəlxalq Musiqi Günüdür. Bu gün UNESCO-nun qərarı ilə 1975-ci il oktyabrın 1-də təsis

edilib. Məqsədi müxtəlif xalqlar arasında mədəni mübadilə, yaxınlaşma və dostluq, mədəniyyətlərin qarşılıqlı zənginləşdirilməsi, fərqli icmaların estetik dəyərlərinə qarşılıqlı hörmət, sülh və dostluq ideallarının həyata keçirilməsidir. Çünki musiqinin dili milliyyətdən və dil mənsubiyyə-

Musiqinin sağlamlığa müsbət təsirləri var...

tindən asılı olmayaraq, hər kəs üçün sadə və başa düşüləndir.

Bəşəriyyətin musiqi ilə tanışlığı çox qədim dövrlərdən başlayıb. Afrika mağaralarında aşkar edilmiş qayaüstü rəsmlərdə əlində musiqi aləti tutmuş insanlar təsvir edilib. 2000-ci ildə isə Çin arxeoloqları 2 min illik tarixi olan musiqi alətləri

muzeyini aşkara çıxarıblar.

Musiqi terapiyası...

Musiqi ilə tibb arasında əlaqə insanlara çoxdan məlum idi. Antik dövrlərin mədənlərində musiqinin müalicəvi xüsusiyyətləri, musiqi vasitəsilə əhalinin ağır xəstəliklərdən xilas olması haqqında məlumatlar yetərcəndir. Hazırkı dövrdə də, məsələn, Amerika-da bu məqsədlə art terapiya növləri daxilində musiqi terapiyası metodu tətbiq edilir. Müasir musiqi terapiyasında musiqi somatik və psixi xəstəliklərdən əziyyət çəkənlərin müalicəsi və reabilitasiyasında mühüm vasitələrdən biri kimi tətbiq edilir. Terapiya zamanı həkim musiqinin müşayiəti altında xəstələrə həm dərmanlarla, həm də şifahi deyimlər-

lə təsir göstərməyə çalışır.

Musiqinin təsir spesifikasiyası orqanizmin və psixikanın aktivləşdirilməsilə əlaqədardır. Musiqi ağır hisslərini azaltmaqla, əzələ tonusunu bərpa etmək, ümumi psixi-emosional tonusu artırmaq imkanına malikdir. Musiqi terapiyası stomatologiyada, cərrahiyyədə, ginekologiyada, urologiyada, kardiologiyada, habelə dənşiq qüsurlarının müalicəsi və dikeşyanın korreksiya zamanı da tətbiq olunur. Psixiatriyada nevrozdan tutmuş şizofreniyanın bəzi formalarına qədər olan xəstəliklərin müalicəsində də musiqi terapiyası müsbət nəticələr verir.

Azərbaycan musiqisi

Azərbaycanda da musiqinin tarixi çox qədim zamanlara gedib çıxır. Qobustandakı qavaldaş daş dövründə yaşamış insanların istifadə etdikləri musiqi alətidir. Qobustan qayalarında qədim Azərbaycanın “Yallı” rəqs səhnələri təs-

vir olunub. Bu rəqsin uğurlu ov üçün ov-sun mərasimi olduğu vurğulanıb. Görünür, Azərbaycan dilinin musiqi dili olması da buradan qaynaqlanıb.

İlk yazılı ədəbi abidəmiz olan “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanında musiqi ilə bağlı bir sıra parçaların mövcudluğu, dastan boyunca müxtəlif musiqi alətlərinin adlarının çəkilməsi musiqimizin qədimliyini əyani sübutdur. İlk yazılı musiqi rəsələrimiz isə XIII əsrə aiddir. XIII-XV əsrlərdə Yaxın və Orta Şərqi musiqi-nəzəri fikrinin inkişafı məhz Azərbaycanın iki böyük alimi və musiqiçisi Səfiəddin Urməvi (1217-1294) və Əbdüllqadir Marağaini (1353-1435) adları ilə bağlıdır.

Ölkəmizdə davamlı olaraq keçirilən beynəlxalq musiqi festivalları, müxtəlif müsabiqələr, bütövlükdə, Azərbaycan mədəniyyətinin, Azərbaycan musiqisinin daha geniş miqyasda təbliğinə xidmət edir. Beynəlxalq Musiqi Günündə bütün dünyada olduğu kimi, Azərbaycanda da oktyabrın 1-də bir çox mədəniyyət ocaqlarında, konsert zallarında, mədəniyyət evlərində, kitabxanalarda, muzeylərdə konsertlər təşkil olunur, maraqlı tədbirlər keçirilir.

İdman

“Azərreyli”in kapitanı: Yeni mövsümdə də titulumuzu qorumağa çalışacağıq

“Ötən mövsümdən fərqli olaraq bu dəfə heyətimiz tamamilə yenilənib. Əvvəlki oyunçulardan, sadəcə, bir neçəsi komandada qalıb. Bunun bizə problem yaradacağını düşünmürəm. Əksinə, çıxışımıza müsbət təsir edəcəyinə inanıram”.

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında yeni mövsümə hazırlıqları davam etdirən qadın voleybolçulardan ibarət “Azərreyli” klubunun kapitanı Aynur İmanova deyib. Təcrübəli blokçu komandasının çempionluq şanslarını dəyərləndirib: “Azər-

baycanın qadınlardan ibarət voleybol klubları ildən-ilə səviyyəsini artırır. Əlbəttə, biz də titulumuzu qoruyub saxlamağa çalışacağıq. Əminəm ki, bütün komandalar ölkə çempionu olmaq üçün əllərindən gələni edəcəklər. Həç vaxt onlar arasında seçim etmirəm. Rəqibin kimliyindən asılı olmayaraq, hər birinə ciddi

yanaşırıq. Kimin çempion olacağını təxmin etmək çətindir. “Azərreyli” son illər qızıl medallara sahib çıxır. Digər klublar da bunu yaxşı bilir. Yenə də mübarizəni dayandırmayacağıq. Yeni mövsümdə hər kəsə uğurlar arzulayıram”.

A.İmanova komandanın yeni baş məşqçisi italiyalı Paolo Tofolinin taktikasına uyğunlaşmaqda problem yaşamadıklarını vurğulayıb: “Hər şey qaydasındadır. O, iki həftədir bizimlədir. Tofolinin qurduğu sistemə adaptasiya olmağa çalışırıq. Məşqlərimiz davam edir. Hətta bir-birimizə tez uyğunlaşa bilməyimiz üçün yoldaşlıq oyunları da təşkil edilib. Həmçinin bu qarşılaşmalar yeni mövsümə hazırlıq məqsədi daşıyır”.

Qeyd edək ki, “Azərreyli” ötən mövsüm Yüksək Liqanın qalibi olub.

Azərbaycan çempionatında mövsümün yeni məhsuldarlıq rekordu qeydə alınıb

Misli Premyer Liqasında mövsümün yeni məhsuldarlıq rekordu qeydə alınıb.

AZƏRTAC Peşəkar Futbol Liqasının (PFL) rəsmi saytına istinadən xəbər verir ki, VIII turun oyunlarında 19 qol vurulub. Orta məhsuldarlıq 3,80-ə bərabər olub. Bununla da ötən turda qeydə alınan rekord yenilənib. Bir həftə əvvəl keçirilmiş görüşlərdə 17 top vurulmuşdu.

“Qarabağ” - “Sabah” (3:2) və “Araz-Naxçıvan” - “Səbail” (3:2) oyunlarının hərəsində 5, “Şamaxı” - “Turan Tovuz” (2:2) qarşılaşmasında 4, “Zirə” - “Kəpəz” (3:0) matçında 3 qol qeydə alınıb. Ən az top “Neftçi” - “Sumqayıt” (1:1) görüşünə təsadüf edib - 2 qol.

Qeyd edək ki, orta məhsuldarlığın 3,80-ə bərabər olması son üç mövsüm

üçün rekordun təkrarıdır. Ötən mövsümün X və XVI turlarında da 19 qol vurulub. Daha yüksək məhsuldarlığa sonuncu dəfə 2021/2022 mövsümünün X turunda təsadüf edilib. Həmin vaxt 4 oyunda məhsuldarlıq 4,25-ə bərabər olub - 17 qol.

“Nar” və “YAŞAT” Fondu ilə birgə şəhid ailələri üçün layihə həyata keçirilib

27 sentyabr - Anım Günündə “Nar”ın dəstəyi, “YAŞAT” Fondunun təşkilatçılığı ilə şəhid ailələri üçün layihə həyata keçirilib. Layihə çərçivəsində şəhid ailələrinin üzvlərinin Xankəndi və Şuşa şəhərlərinə iki günlük səfəri baş tutub.

İştirakçılar Xankəndi və Şuşa şəhərləri, burada həyata keçirilən bərpa-quruculuq işləri ilə tanış olmaq imkanı əldə ediblər. Səfər zamanı şəhid ailələrinin üzvləri, həmçinin Cıdır düzündü, Molla Pənah Vəqifin muzey-məqbərə kompleksini, Şuşa qalasını, İsa bulağını, Yuxarı Gövhər Ağə məscidini, ev-muzeyinə ziyarət ediblər.

Qeyd edək ki, “Nar”ın korporativ sosial məsuliyyət (KSM) strategiyası-

nın əsas istiqamətlərindən biri milli-mənəvi irs və vətənpərvərlikdir. Bununla əlaqədar “Nar” daim şəhid ailələri və qazilərə xüsusi diqqət yetirir, eyni zamanda işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası üzrə layihələrə dəstək verir. Mobil operatorun dəstək olduğu sosial layihələr haqqında buradan ətraflı məlumat əldə edə bilərsiniz.

Hazırda 2,2 milyon abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli rabitə xidmətləri göstərən “Nar” son 5 ildə Müştəri Loiallığı İndeksinə görə ölkədə lider mobil operatordur. Mobil operator müştəriönlümlülük strategiyasına sadıq qalaraq sərfəli qiymət qarşılığında üstün xidmət təqdim edir.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alıqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzviyər Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisenzia: N-B-317

Tiraj: 4773
Sifariş: 2252

“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.

Məsul nəvbətçi:
Nardar BAYRAMLI